

Nr. 99.

Przedpłata w Poznaniu:
kwartalnie 1 markę, miesięcznie 35 fen.,
z odnośnikiem do domu 1 mk. 25 fen.,
WIELKOPOLANIN wychodzi codziennie.

Poznań, sobota 1 maja 1897

Przedpłata na pocztach:
kwartalnie 1 markę.
INSERATY od wiersza drobnego 25 fen.
RĘKOPISOW się nie zwraca.

Rok 15.

REDAKCJA „Wielkopolanina”: Wielkie Garbary 50. — EKSPEDYCJA: ul. Wodna 15, w drukarni Fr. Chocieszyńskiego.

Przedpłata na maj i czerwiec.

„Wielkopolanin” kosztuje na wszystkich pocztach w Niemczech

67 fen.

W Poznaniu zapisywać można „Wielkopolanina” w Ekspedycji, przy ul. Wodnej 15 i w agencjach za 70 f. na te miesiące.

„Wielkopolanin” jest zapisany w cenniku pocztowym w wykazie głównym (Hauptbuch, 2-te Abth.) pod nr. t. 119.

„Wielkopolanin” dołącza dla swych abonentów bezpłatny dodatek świąteczny z rycinami pod tyt.: „Ognisko domowe”, „Pasciecznika” i „Obronę prawną”.

„Wielkopolanin” ma obecnie największą z wszystkich pism polskich liczbę abonentów — umieszczane w nim ogłoszenia znajdują jak największe rozprzestrzenienie.

Mowa Najp. X. Arcypasterza Floryana

wypowiedziana

na Święconej Roli przed Archikatedrą Gnieźnieńską w dzień otwarcia dziewięćsetletniego Jubileuszu św. Wojciecha i misji w Gnieźnie, 25 kwietnia 1897 r.)*

II.

Ukochani Moi!

On tutaj, na tem samem zapewne miejscu, przed dziewięć wiekami pouczał Ojców naszych, On to pomiędzy nimi to światło, które się dopiero zatliło, rozniecił tak potężnie, że przez 9 wieków nie zdołały go zagasić ni Mongolskie, ni Tatarskie i Tureckie hordy, ni własnej braci odszczepieństwo, ni zimne serca, ni wichry i próby wszystkie dziejowe, i da Bóg nie zmożą żadne piekła potęgi!

On nas pouczył przykładem swoim, że nie dość porzucić pogańskie błędy, nie dość wyznawać zasady i prawdy chrześcijańskie, lecz że trzeba zerwać z ułomnościami i grzechami, że wewnętrznego trzeba odmienić człowieka. On nas pouczył, że nad żądzą używania i rozkoszy, jest na ziemi coś godniejszego naszej miłości.

On też tutaj na tem samem miejscu, swoim gorącym Apostolskim słowem rozniecił w narodzie naszym tak żywy ogień miłości do Boga i do tej Najświętszej Matki Bożej, że ta miłość przetrwała w równej sile przez tyle wieków, tak samo, jak pieśń do Boga Rodzicy, przez niego narodowi w darze złożona. A ta pieśń na cześć Maryi, pieśń, która zarazem w sobie całe niemal wiary wyznanie zawiera, pieśń, która nie ma w sobie wojennego, stała się jednak pieśnią bojową naszych ojców, tajemniczą wskazówką, symbolem wyznawstwa wiary, treści dziejów i powołania narodu.

Ale on też męczeństwem swoim nauczył naród cały i wskazał mu drogę obowiązku, drogę poświęca dla wiary wszystkiego, życia i krwi w każdej potrzebie. Zrozumieli ten przykład ojcowie nasi i wiernymi dopóki mu pozostali, dopóty nie brakło jasných dni w dziejach narodu. Przez dziewięć wieków byli przednią strażą Kościoła, ich piersi waleczne przed-

murzem chrześcijaństwa, które zasłaniały na polach tysiąca bitew Kościół i Europę.

A gdy Pan Bóg pozwolił Mu doczekać wieńca chwały na dalekim pruskim wybrzeżu, gdy Chrystus Go do siebie powołał, gdy sława Jego męczeństwa obiegała świat chrześcijański, gdy cesarz rzymski podążył w pielgrzymce do Jego grobu, gdy obydwa z naszym Chrobrym ukłękli do wspólnej modlitwy u zwłok św. Świętego Męczennika, wtedy święte te szczątki dokonują cudownie dzieła apostołstwa niedokończonego za życia, stają się niejako jednym z kamieni węgielnych naszego kościoła, nowe kościelne życie zakłada podwajają w tej naszej gnieźnieńskiej ukochanej metropolii i zależnych od niej biskupich stolicach. Tu ztąd niby z macierzystego ula nowe wyleciały i potworzyły się roje pszczołek Bożych na całej polskiej krainie.

Św. Wojciechowi zawdzięcza też naród polski pośrednio początki swojej oświaty, wstęp do cywilizacji europejskiej, zbliżenie się do Zachodu. Takie są owoce wiary wzmocnionej na ziemi polskiej apostołstwem jego. Te święte bowiem szczątki jego przyniosły narodowi widocznie i w tym kierunku obfite błogosławieństwo.

Naród polski wówczas jeszcze na widowni dziejów, wśród rodziny ludów chrześcijańskiej oświaty, z nocy pogaństwa i barbarzyństwa ledwo się wyłonił, — dopiero złożone w jego stolicy szczątki zwróciły na niego oko całej Europy, gdy cesarz rzymski w tak dalekie strony do nich podjął pielgrzymkę, gdy go poznał z bliska. Odtąd dopiero dzieje jego zespoliły się z dziejami zachodu — i odtąd też przodkowie nasi poczęli czerpać oświatę swoją z zachodu, i potrafili tę cywilizację zaszczerpić z takim skutkiem na ziemi naszej, że naród polski za drodze ducha zdążył za wielkimi przodownikami oświaty, że na polu nauki dorzucił znaczny dorobek do żniwa duchowego ludzkości, że wydał wielkich mężów ducha nauki, że i oświatą i ogładą i sztuką zrównał się ze starszemi w dziejach narodami.

W innym atoli jeszcze kierunku zawierają te święte zwłoki Wojciecha dla nas błogosławieństwo i wskazówkę.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Równouprawnienie katolików w państwie pruskiem.

Centrowy poseł do sejmu Roeren podał z okazji obrad nad etatem ministerstwa oświecenia, materiały dowodowe. znakomicie oświetlający równouprawnienie katolików, a mianowicie Polaków w państwie pruskim. — Z długiej i znakomicie opracowanej mowy, wyjmujemy jego dowody oparte na liczbach: „Rząd stara się w okolicach ewangelickich z nadzwyczajną troskliwością o otwieranie szkół ewangelickich, choćby tylko dla 20, 30 — ba! nawet dla 15 dzieci ewangelickich, ale nie zezwala na otwieranie nawet prywatnych szkół katolickich dla 80, 90, 100 i więcej dzieci katolickich. Nie wszędzie jednak mogą gminy utrzymywać własnym kosztem szkoły prywatne — gdzie tak jest, tam rząd bez pytania

przyłącza dzieci do szkół ewangelickich. Takie przywileje mają za to ewangelicy we Westfalii; tam w katolickich okolicach otwiera się szkoły dla 24, 22, 21 dzieci — a w ewangelickich okolicach Saksonii dla 121, 117, 108, 150 i więcej dzieci katolickich, nie ma szkół, chyba, że ofiarność obywatelska otworzy szkołę prywatną. Według danych statycznych, przyłączono do szkół ewangelickich 55,000 dzieci katolickich; gdyby tak samo postępowano z dziećmi ewangelickimi, należałoby przyłączyć do szkół katolickich, ewangelickich dzieci 100,000, a tymczasem przyłączono tylko 19,000. Gdyby zaś stosowano sposób postępowania wobec dzieci ewangelickich do dzieci katolickich — mogłoby być przyłączonych do szkół ewangelickich co najwyżej 9—10,000 — a w rzeczywistości uczęszcza do szkół ewangelickich 55,000 katolickich dzieci, a z tej liczby 43,000 dzieci wcale nie pobiera nauki religii programowo. Jasne jest każdemu, ile strat ponosi wiara katolicka — ale gorzej jeszcze: bo owe dzieci, którym nie udziela się niemal wcale nauki religii, wyrastają bez żadnej wiary i nie mają żadnego wyznania. (Że socjalizm na tem zyskuje, nie potrzebujemy wcale przypominać. Przyp. Red. „Wielkopolanina”).

Dalej dowodzi poseł Roeren trafnie, że w dzielnicach polskich prowadzi się pod pozorem germanizacji protestantyzacja. Tak mieszka w powiecie obornickim jeszcze raz tyle katolików, ile protestantów; według tego powinno być jeszcze raz tyle szkół katolickich ile protestanckich, a rzecz ma się wręcz odwrotnie. W powiecie tym bowiem jest tylko 29 szkół katolickich, a 48 szkół ewangelickich. Jakim to sposobem stać się mogło, objaśniają następne dane, zebrane z gmin powiatu obornickiego.

Do szkoły w Garbatce uczęszcza 45 dzieci, 40 dzieci katolickich i 5 ewangelickich, nauczyciel i inspektor szkolny, są ewangelikami; w Kowanowie uczęszcza do szkoły 44 dzieci, z tych jest katolików 28, ewangelików 16, nauczyciel i inspektor szkolny, są ewangelikami. W Gościejewie jest 136 dzieci szkolnych, 69 katolików, 67 ewangelików — nawet dla tej większości nie uważano za stosowne ustanowić nauczyciela katolika. Natomiast ustanowiono w Bogdanowie nauczyciela ewangelika dla 6 dzieci protestanckich. — W szkole tej oprócz tego jest 135 dzieci katolickich — dla których jest jeden nauczyciel katolik — ale inspektor szkolny jest ewangelikiem.

Kolejno przechodzi mówca cały szereg urzędów państwowych i wykazuje, że katolicy wszędzie są pomijani. Tak w przeważnie katolickiej i polskiej dzielnicy w W. Ks. Pozn. na 27 landratów niema ani jednego katolika, a z sekretarzy państwowych, jest tylko jeden katolikiem. — Mówca żąda, aby sprawy katolickie były oddane pod nadzór katolickiego wydziału w ministerstwie oświaty — w odpowiedzi na to pan Bosse oświadczył, iż póki on będzie w urzędzie, nigdy się to nie stanie. —

Lecz idźmy dalej w statystycznych zestawieniach. W ministerstwie oświecenia jest

naczelny minister ewangelik, p. dr. Bosse, podsekretarzem stanu — ewangelik, z czterdziestu radców ministerialnych, tylko trzech czy czterech są katolikami. Z 36 wyższych radców rejencyjnych zajmujących się obrabianiem spraw szkolnych i kościelnych, jest tylko jeden katolikiem. Pomiedzy 38 prezesami rejencyjnymi mamy tylko 3 katolików. Z 36 naczelnych prezesów prowincji, jest tylko jeden katolikiem. Jest 900 inspektorów szkolnych w państwie pruskiem — z tych jest 850 pastorów ewangelickich, a tylko 40 duchownych katolickich. Mówca wykazuje, iż w zupełnie katolickich okolicach, jak w obwodzie Trewirskim lub Akwizgrańskim niema ani jednego katolickiego inspektora szkolnego.

Mówca zaznacza, że pan minister kultu zawsze zastawia się tem, iż nie ma dosyć katolików odpowiednich do urzędów. Pochodzi to nie z niezdolności katolików — boć nikt rozsądny nie przypuści, aby wyzwanie mogło wpłynąć na obniżenie lub podwyższenie zdolności — tylko, że rząd utrudnia kariery rządowe katolikom, nie oddaje im lepszych posad, dla tego młodzież nie poświęca się rządowym karierom.

W dalszym ciągu wyjaśniał mówca, jakie uwzględnienie znajduje ewangelicka mniejszość w katolickiej Austrii — z drugiej strony zaś wykazał, jak Prusy utrudniają błogą pracę katolickich zakonów. Takie wyjaśnienia dał poseł Roeren o równouprawnieniu katolików w Prusach.

Nie od rzeczy będzie dodać tu kilka uwag od siebie i o naszych stosunkach. Rozejrzyjmy się, czy mamy gdzie na wyższych urzędach Polaków? Radzca sądu, prokurator — profesor przy gimnazjum — jeden czy dwóch radców sądu przy trybunale w Berlinie, o to są najwyższe urzędy do jakich Polacy w państwie pruskiem dojść mogą. Kto powierzchownie sądzi, mógłby myśleć, że nie mamy żadnych zdolności. Ale najlepiej nas przekona o tem Austria, która właśnie Polaków powołuje na najwyższe urzędy państwowe (Badeni, Gohuchowski, Biliński, Rittner i t. d.) Dalej dowodzi nam Galicya, że w polskich dzielnicach pozostających pod panowaniem pruskiem, a więc we W. Ks. Pozn. i w Prusach Zachodnich jest dużo zdolnych ludzi. Przypominamy tu tylko wiceprezesa skarbu Galicyi ś. p. dr. Korytowskiego i cały szereg profesorów, pomiedzy nimi świeżo powołanego do Krakowa prof. Wicherkiewicza — nie wymieniamy tu innych, bo brak nam na to miejsca ale jest ich kilkunastu. Co chwilę się też słyszy z zagranicy, że rodak nasz zrobił wynalazek, otrzymał wysoki urząd, lub odznaczenie na polu sztuki i nauki — a tu w Prusach nawet dochrapać się nie można do dyrektorstwa poczty do wyższego urzędu w cle, lub w innej jakiej administracyjnej gałęzi — nie mówimy tu już wcale o najwyższych urzędach. Dla tego to np. dzisiaj nikt nie ma ochoty poświę-

cać się wyższej karierze nauczycielskiej, bo wie, że gdy złoży państwowe egzaminy będzie przesiadywał długie lata jako lichy płatny kandydat nauczycielski, a gdy otrzyma tytuł profesora, przerzuci go het gdzieś w głąb Niemiec. A jaki ten średni stan nauczycielski upośledzony, gdzie chuda fara, tam ty idź Polaku — a dla pana Niemca, ewangelika rektorstwo lub stanowisko pierwszego nauczyciela.

I jakżeż tu ma młodzież poświęcać się karierze urzędniczej kiedy to samo już, że ktoś urodził się Polakiem ba — że ma nazwisko o polskim brzmieniu — daje mu **piętno niezdolności** do piastowania wyższego urzędu w państwie pruskiem. Dobrze radzić: „Pracujmy z podniosłem czołem na wszystkich polach, czy naukowem czy ekonomicznem i społecznem, a nawet politycznem, kiedy tej pracy naszej nie chcą. — A mianowicie, gdy kto z podniesionym czołem, chce pracować, zaraz się znajdzie strychulec jakiej-bądź pruskiej racji stanu i to podniosłe czoło zniewoli do dymisyi czyli je zestrzychnie.

Ani słówka przesady nie ma w tem, co piszemy — opieramy się tylko na faktach i gorzkim doświadczeniu tych wszystkich, którzy próbowali pracować w maszynie państwa pruskiego, jako sumienni urzędnicy, lojalni poddani — ale chcieli pozostać tem, czem się urodzili, to jest Polakami — otóż — tych odrzucała het daleko maszyna pruska. Nie wielu jest tylko szczęśliwych, którzy utrzymali się w urzędzie wyższym.

Słusznie więc mógł nasz poseł X. prałat Jazdzewski powiedzieć w dalszym ciągu dyskusyi nad etatem ministerstwa kultu: „Jeżeli wam brak nauczycieli Polaków i katolików, odwołajcie tych, których przesadziliście za granicę?“

A czemu się tego nie czyni? — Ot dla tego, że to nie jest na rękę i po myśli panu ministrowi i reprezentowanemu przez niego systemowi. —

Wiadomości polityczne.

Wojna turecko-grecka. Już raz wskazyaliśmy na niedołęstwo dowódców armii greckiej. — Dzisiaj podajemy kilka szczegółów wyjaśniających sytuację: Bitwy rzeczywistej pod Mati wcale nie było; Grecy poszli w rozsypkę straciwszy może 10 ludzi, a tętent kawalerii greckiej, brała piechota grecka uciekająca na łeb i szyję, za szarżę kawalerii nieprzyjacielskiej. Zupelnie też niepotrzebnie opuszczono Larysę, nad której ufortyfikowaniem pracowano przez całe tygodnie. Szkoda dla Greków tem większa, że w mieście tym były znaczne zapasy wojenne i ży-

wności. — Dzienniki tureckie natrząsają się naturalnie z niedołęstwa całego sztabu następcy tronu, który dbał więcej o dobrą kuchnię, niż o wygotowanie dobrych planów.

— Silna eskadra grecka, złożona z 5 pancerników, 13 tu mniejszych statków i terpedowców, oraz 2 statków przewozowych, krąży w odległości zaledwie 37 kilometrów od Saloniki, zamierzając najoczywiście zbombardować to miasto. Rozchodzą się jednak wieści, iż mocarstwa pszeszkodzą nie tylko w bombardowaniu Saloniki, ale także innych miast. — Wieści, iż mocarstwa chcą pośredniczyć pomiędzy Turcją, a Grecją, są co najmniej przedwczesne. Z Aten piszą, iż rząd grecki chce koniecznie dalej prowadzić wojnę.

— Pod Pentopigadią trwają walki dalej. — Położenie dla Turków w Epirze jest stanowczo niekorzystne. Osman basza, zwycięzca z pod Plewny ciągnie z 30,000 wojska do Epiru. — Niemcy już głoszą, że Smoliński, który odznaczył się w ostatnich bitwach pod Reweni i dla tego został szefem jeneralnego sztabu, jest pochodzenia niemieckiego. Nazwisko jego nie bardzo zdaje się to twierdzenie udowadniać. — Tymczasem panuje spokój na tesalskim teatrze wojny, donoszą tylko o małej potyczce pod Velestinos. Obiedwie strony zbierają swe siły do nowych zapasów.

Niemcy. Mowę X. prałata Jazdzewskiego wygłoszoną przy obradach ministerstwa kultu podamy obszerniej, gdy wyjdzie cała w większych pismach.

— W dyskusyi nad etatem ministerstwa kultu zabierał także głos prezes koła polskiego p. radzca Motty. Rozprawy przy etacie kultu zmieniły się w tak zwane polskie debaty, przeciwko katolicyzmowi i Polakom występowali narodowo liberalni i konserwatyści. Ogólny obraz z ostatnich obrad podamy jutro.

— Berlińskie pisma na czele ich zaś „National Ztg.“ notują wcale niedwuznacznie, że między Niemcami, Rosją i Austrią dokonywa się zbliżenie i to na podstawie kwestyi wschodniej. — Do tego dochodzi jeszcze i ta okoliczność, że cesarz Wilhelm w mowie wygłoszonej w Karlsruhe otwarcie wypowiedział, iż pokój jest dla całej Europy zapewnionym. — Każdy doświadczony polityk musi z tych oznak wyciągnąć wniosek, że bliskim jest przymierze trójcesarskie, którego podstawą będzie porozumienie się w kwestyi wschodniej, która jedynie dotychczas przeszkadzała porozumieniu się Rosyi z Austro-Węgrami. Dobrze będzie, gdy ten zwrot zrozumieją naleyście i w Niemczech, gdyż dotychczas wierzone tu w istnienie nie przebytej przepaści między Rosją i Austrią. — W związku z podróżą cesarza Franciszka Józefa do Petersburga mówią bardzo wiele w Wiedniu o zastosowaniu specjalnych środków w celu ochrony austriackich poddanych w Saloniki. Wieści te należy przyjmować z niedowierzaniem.

Austria. Wiadomo, że hr. Badeni wydał dla Morawy takie samo rozporządzenie, jak dla Czech. W tej sprawie pisze Morawska „Orlica“, witając z zadowoleniem rozporządzenie językowe dla Moraw, że czynem tym spełnił hr. Badeni za-

Pielgrzymka do Gniezna.

—<=>—

Tylko pod tym warunkiem, że zdolniejsze od mego pióra, nie wyprzedzi mnie w tej sprawie, pozwalam sobie opisać odbytą we wtorek pielgrzymkę pątniczą wszystkich poszczególnych parafii z grodu Przemysława do grobu wielkiego a nieśmiertelnego Patrona Polski, Męczennika i Apostoła św. Wojciecha, do grodu Lecha i prastarej Piastów Stolicy, w której piszący brał także udział.

Rychłym już rankiem zdążyły gromady wierznych z Poznania i z bliższych do parafii poznańskich należących wsi pieszo i powózkami na tutajjszy dworzec centralny. O godzinie pół do 7 wyruszył z dworca pociąg do olbrzymiego podobienia węża, ciągniony przez dwie lokomotywy w stronę Gniezna, składający się pono z 48 czy 49 wagonów. Na stacyi „Główna“ przystanął pociąg na krótką tylko chwilę, aby zabrać z sobą Czcigodnego radcę X. Koteckiego, proboszcza od św. Jana wraz z gromadką jego parafian. Mimo dwóch lokomotyw wiozących pono przeszło 2000 wiernych wraz z czcigodnymi X. X. Proboszczami pociąg posuwał się dość wolno, dysząc z wytężeniem. Przez cały czas siedmimilowej, blisko $\frac{5}{4}$ godziny trwającej jazdy, rozbrzmiewały i płynęły w przestrzeń ponad ojczystymi łany pieśni nabożne, pełne wiary i religijnego namaszczenia — słodkie, łzawe, rzewne. To też nie dziw, że ten duchowy pątników nastrój przemawiał do dusz pracujących czy to na torze kolejowym robotników Polaków-katolików, czy też pracujących w pobliskich polach rolników naszych, którzy w czasie przejazdu pociągu zdejmowali nakrycia głowy z czcią i rozrze-

wnieniem. Żali i ich serca, żali i ich dusze wraz z sercami i duszami pątników na skrzydłach tęsknej myśli nie rwały się i nie ułatywały ku tej prastarej a świętej Lecha Górze, ku temu nieśmiertelnemu pomnikowi naszej wielkiej, złotej i pełnej chwały przeszłości; ku tej świętej Górze, na której stała kolebka naszego narodu; ku tej świętej Górze, ku temu Synaj, skąd na całą lechicką krainę rozplnęło święte, niebiańskie Wiary Chrystusowej, naszej św. rymsko-katolickiej Wiary światło? ku tej świętej i błogosławionej Górze lechowej, na której szczycie ongi Orzeł biały swoje usiał gniazdo; ku tej św. Górze, na której wyżył przed 900 laty Wojciech św. zatknął jak na opoce krzyż Chrystusów, godło naszej św. nieomylnej Wiary i zbawienia; skąd rozbrzmiała po szerokiej sarmackiej krainie pieśń św. „Boga Rodzica Dziewica Bogiem wstawiona Hospodyna!“ co wieki przeżyła i brzmieć będzie do wieków skończenia. Do tej Góry po wielekroć dla nas świętej, na której szczycie na tem samem pono miejscu, kędy się gnieździł Orzeł biały i stał ofiarny ołtarz pogańskiego bożyszcza czczonego przez naszych pogańskich pra-pradziadów, wznosi się dziś wspaniała świątynia, przechowująca w swej nawie przez lat już 900 nasz skarb najdroższy, nasze świętości religijne i pamiątki narodowe... Grób św. Wojciecha i w nim przechowane, a czczone przez wszystkie nasze dotychczasowe pokolenia szczątki Jego — relikwie święte.

O $\frac{3}{4}$ wreszcie na 8 stanęliśmy szczęśliwie u celu. Z dworca gnieźnieńskiego — stosownie do programu zaleconego nam poprzednio z ambon — podążyliśmy gromadnie do fary gnieźnieńskiej, gdzie nas powitał — jak mi mówiono — X. proboszcz miejscowy, krótka, lecz serdeczną przemo-

wą, przestrzegając zarazem przed rzezimieszkami, których spory zastęp — jak to doniosła policja z Berlina policji w Gnieźnie, ta zaś miejscowemu duchowieństwu — wybrał się do Gniezna na łowy. Zaznaczyć mi tu dla ogólnej przestrogi wypada, iż mimo wspomnianej przestrogi, w dniu naszego w Gnieźnie pobytu, popełniono w tłoku, a nawet podczas nabożeństwa w Katedrze kilka znacznych kradzieży.

Z Fary w porządku procesyjnym za przewodem kapłanów, z rozwiniętymi sztandarami — których naliczyłem 14 — i z pieśnią: „Kto się w opiekę“, poszliśmy rażno ku Katedrze, do której zbliżając się, ujrzelśmy stojącego, w purpurę przybranego i nam z balkonu pałacowego błogosławiącego naszego najukochańszego, Najprzewielebniejszego X. Arcypasterza. Przed Katedrą powitał nas donośnem, daleko rozbrzmiewającym przemówieniem jeden z miejscowych kapłanów. Następnie poprowadzono nas do Katedry na nabożeństwo. Przystąpienie do Sakramentów Spowiedzi i Komunii św. było każdemu ułatwione, gdyż w pobocznych nawach i kaplicach zasiadało dużo kapłanów do dyspozycji tych, którzy chcieli się wyspowiadać, a takich było bardzo wielu. Przez cały czas rannego i popołudniowego nabożeństwa dawał kapłan do ucałowania wiernym Głowę św. Wojciecha w złotym umieszczonej relikwiarzu, to też tłok w około Grobu św. Męczennika był ciągle tak wielki, że widocznie kapłan dający Głowę św. do ucałowania z siłą opadał. Nie umiem, nie jestem w stanie wyrazić słowami tego uczucia, jakie przeżywa na wskroś serce i duszę przy Grobie św. Wojciecha i w chwili ucałowania św. Jego Głowy. Żal ci się oderwać od tego ukochanego Grobu! I żegnasz Go jak sierota — z łkaniem! — O!

ledwie częściowo żądania Czechów. Rząd okazuje dobrą wolę w sprawie załatwienia sprawy czeskiej, a idzie jeszcze o to, czy przez dalsze czyny posłom czeskim umożliwi dalsze współdziałanie w polityce rządowej. Po rozporządzeniu językowym dla Czech i Moraw musi nastąpić podobne rozporządzenie dla Śląska. W dalszym ciągu przedstawia dziennik ten warunki, pod którymi przedstawiciele ludu czeskiego na Morawach popierać będą rząd w sprawie ugody z Węgrami. Czesi morawscy żądają utworzenia czeskiego uniwersytetu i czeskiej techniki, a także uzupełnienia szkoły przemysłowej w Bernie. Do czeskiego „Hlasu naroda” donoszą z Wiednia telegraficznie, że prywatne gimnazjum w Cieszynie ma także otrzymać prawo publiczności. Oprócz tego wydanem będzie osobne rozporządzenie językowe dla Śląska, uwzględniające odrębność śląskich stosunków. Urzędy i sądy używać będą języka czeskiego i polskiego o tyle, tylko, o ile znoszą się bezpośrednio ze stronami.

Grecja. Sytuacja w Atenach trochę korzystniejsza dla królewskiej rodziny. Krąży pogłoska o odwołaniu pułkownika Vassosa z Krety; tym sposobem nastąpiłoby łatwiejsze rozwiązanie za targu o Kretę.

Turecja. W pobliżu fortów Dardanelek, miały się rozbić trzy pancerniki tureckie.

RUCH W TOWARZYSTWACH.

* W niedzielę, dnia 2 maja, o godz. 7 wieczorem, odbędzie się w lokalu p. Miśkiewicza przy Starym Rynku walne zebranie Koła Tow. Rękodzielników w Poznaniu. Na porządku obrad odczyt i sprawa pielgrzymki do grobu św. Wojciecha w Gnieźnie, która się odbędzie stanowczo w niedzielę, dnia 9 maja, a w której mogą brać udział prócz członków ich familie i powinowaci. Uprasza się więc raz jeszcze o wczesne zgłoszenia się do sekretarza Towarzystwa p. Kaczmarka, a zarazem do złożenia kwoty 2,10 mk. na kasa jazdy tamdotąd i z powrotem, aby zarząd wcześniej poczynił mógł odpowiednie starania i kroki. O liczny udział członków na posiedzeniu prosi jak najprzejmiej Zarząd.

* Kęmbłowo. Zebranie Tow. organistów odbyło się w Wolsztynie w dniu 27 kwietnia, które zajął prezes p. Wojciechowski. Porządek obrad był następujący: 1) Zagajenie. 2) Przeczytanie protokołu z ostatniego zebrania. 3) Wykład o Jutrznii przez prezesa. 4) Śpiew z powodu małej liczby członków wypadł. 5) Prezes p. Wojciechowski podał wniosek, aby przyzwać zebranie dla wygody członków odbyło się w Przemyśle w miesiącu sierpniu. Wreszcie przedłożono projekt założenia kasy pogrzebowej, podany przez Zarząd Związku i uchwalono, że kasa Towarzystwa 50 fen. od członka do kasy Związku płacić będzie. Obydwa wnioski zgodnie przyjęto. Na tem obrady skończono.

W a w r z y n i a k, sekretarz i skarbnik.

Wiadomości z bliska i z daleka.

Poznań, dnia 30 kwietnia.

Uczmy dzieci pisać i czytać po polsku

* Poznań. Wielką niedogodnością było dotąd, że wagony kolei konnej nie kursowały na poranne pociągi, wychodzące około 6-7 godziny z dworca centralnego. Dyrekcja temu zapobiegała w ten sposób, że urządziła poranny bieg wagonów: o pół do 7 z Jerzyc do miasta, dla uczniów, którzy o godzinie 7 maja być w klasach i tak samo kurs wagonów od bramy Wildeckiej na dworzec na pociąg poranne. Kolej konną dojadą oddać podróży od bramy Wildeckiej na pół do szóstej do

spieszcie! spieszcie do Niego Wy wszyscy, którzyście tam jeszcze nie byli! Spieszcie! o! spieszcie tam dotąd wszyscy smutni, boleści i żalem na wiedeń, spieszcie wszystkie nieszczęśliwe biednej Polski Dzieci!...

Przy Nieszporach, zasiadłszy na prastarym Prymasów Tronie, uczestniczył nasz Najprzewieleb. X. Arcypasterz. Kazania, a było ich kilka i nauki misyjne były wygłoszone z ambony wystawionej na cmentarzu tuż nieopodal Krzyża misyjnego. — Pod wrażeniem tych kazań i nauk, wygłoszonych kolejno przez Misjonarzy i księży świeckich mięknie i topnieje najzimniejsze choć serce. I radbyś ich słuchać ciągle, nieprzerwanie mimo zmęczenia i tłoku. Po ostatnim takim przez żarliwego kaznodzieję wygłoszeniem kazaniu, około godziny pół do 8 udali się pątnicy pod wodzą swych Pasterzy porządkiem procesyjnym przed pałac arcybiskupi, gdzie na balkonie w otoczeniu kilku księży ukazał się nasz Najprzewiel. X. Arcybiskup, Ojciec nasz najdroższy. Przemówienie pożegnalne, serdeczne i rzewne wygłosił do Niego Proboszcz przy Farze poznańskiej, X. prałat Stychel, prosząc o błogosławieństwo dla Duchowieństwa i owieczek. Rozrzewniony i wzruszony do głębi Najprzewieleb. X. Arcypasterz odpowiedział na przemówienie niemniej serdecznymi, niemniej gorącymi słowy, dziękując tak kapłanom, jako też wiernym swym owieczkom za ten objaw żywej wiary przez tak liczne do Grobu św. Męczennika przybycie. Nakoniec wzniosłszy wysoko ku niebu ramiona, prosił stamtąd o błogosławieństwo dla nas. Znowu procesyjnie z pieśnią wróciliśmy do Fary, następnie podążyliśmy na dworzec i o 12 w nocy przybyliśmy z powrotem do Poznaniu. Jan S.

dworca. Zapłata za jazdę unormowana wszędzie na 10 fen., a opłaca się za jazdę w dzień aż do godz. 11 w nocy — dotychczas do godz. 10. Dopiero za jazdę po godz. 11 opłaca się takse podwójną.

* Poznań. Dnia 28 b. m. toczył się przed sądem karnym proces Gapy, nauczyciela ze Sapowic pod Stęszewem, przeciwko redaktorom „Kuryera Poznańskiego” o obrazę. Sąd skazał redaktora odpowiedzialnego pana Smolińskiego na 50 marek kary pieniężnej, a redaktora dr. Kanteckiego uwolnił od winy i kary. Treść procesu była następująca: Nauczyciel Gapa wziął na wychowanie i naukę pewnego chłopca i ten po odejściu nauczyciela wybrał się ze saneczkami na łód na jeziorze, tam załamał się i utonął. Korespondent z tamtej okolicy doniósł do „Kuryera Pozn.”, że nauczyciel był przy tem, jak chłopiec tonął i że on był przyczyną utonięcia chłopca. Po tej korespondencji redakcja wezwana przez nauczyciela Gapę zamieściła sprostowanie, mimoto nauczyciel Gapa wytoczył ów proces „Kuryerowi”.

* Poznań. Aż do dalszego rozporządzenia zamianował ponownie cesarz na 3 lata pana dr. Wittenburga prezesem komisji kolonizacyjnej. Pewnie nim będzie tak długo, dopóki bezstronni Niemcy nie przeprowadzą zupełnego zniesienia tej instytucji, sprzeciwiającej się równouprawnieniu wszystkich bez wyjątku obywateli jednego państwa konstytucyjnego. Czas ten nastąpi, bo już dziś niepodległych przekonań obywatele czują, że ustawa ta spowodowana była złością i nienawiścią największego na świecie „przyjaciela” naszego Bismarcka, który panna przez pewien czas wszechwładnie w Niemczech umiał podburzać przeciwko nam chwalebne charaktery tych Niemców, którzy mu ulegali bezwzględnie. Teraz niejeden już przejrzał i innego jest przekonania — to że wniosek o zniesienie tej instytucji ponawiany bywa co rok i w roku bieżącym przepadł nieznacznie tylko liczbą głosów.

* Poznań. Na targu zabrała i zniszczyła policja zepsute wątroby skopowe i cielęce, a za pośledniej wartości mające uznawa mięso z jednego całego cielęcia i czterech tylnych wołowe. Skonfiskowała policja dalej: 2 kopy raków nie mających przepisanej wielkości i wpuszcza je do rzeki.

* Poznań. W sprawie naramiennika brylantowego wartości 10 tys. mk. jaki pewnej pani ze wsi ukradziono na balu w Bazarze pisze: „Posener Tageblatt”, że pewna osoba będąca w służbie wobec innych dała się słyszeć ze słowami takimi iż policja wpadła na ślad tej kradzieży. U kilku osób i u pewnego złotnika odbyły się rewizje i aresztem obłożono przytem niektóre złote i srebrne przedmioty — dalsze śledztwo się toczy naturalnie w zupełnej tajemnicy.

* Dowiadujemy się że w mieście w Prusach Zachodnich jest do nabycia handel lokciowych towarów, a nie kolonialny, jak donosiliśmy przed kilku dniami.

* Niżsi urzędnicy pocztowi, listonosze itp., mają na przyszłość dostawać w celu odpoczynku 7 dniowy urlop. Urządzenie ma wszelako tak nastąpić, żeby komunikacja pocztowa na tem nie cierpiała i publiczność odbierała swe rzeczy regularnie. Dla ożenionych listonoszów o ile możliwości ma urlop ten przypadać w czasie wakacji ich dzieci. Asystenci nie etatowi otrzymają 8 dni, etatowi 14 dni urlopu.

* Repertuar teatru prowincjonalnego w Gnieźnie, na sali hotelu europejskiego: W sobotę, dnia 1 maja br.: Na dochód Michała Wojdąłowicza „Walka motyli”, komedia w 4 aktach H. Sudermanna. W niedzielę, dnia 2 maja br.: „Sprawa kobiet”, komedia w 4 aktach M. Bańkowskiego. W poniedziałek dnia 3 maja br.: „Jadzia wdówka”, farsa w 3 aktach R. Ruszkowskiego. We wtorek dnia 4 maja br.: „Pan dyrektor”, farsa w 3 aktach Bissona. W środę, dnia 5 maja br.: „Towarzysz pancerny”, komedia narodowa w 3 akt. W Wołoskiego. W czwartek dnia 6 maja br. Ostatnie przedstawienie: „Niewolnice z Pipidówki”, najnowsza komedia w 4 aktach M. Bańkowskiego. — Następnie towarzystwo udaje się do Torunia.

* Św. Łazarz. Wczorajszemu zebraniu przedwyborczemu do wyborów gminnych przewodniczył p. Witold Urbanowski. Na zebraniu postanowiono głosować na następujących kandydatów: w klasie II na pp. Witolda Urbanowskiego, dr. Szumana i gospodarza Piecho wiaka; w klasie III na pp. Józefa Białeckiego, Józefa Sołdeckiego i Kaliksta Adaszewskiego. Wybory odbędą się dnia 4 maja od godziny 8 rano w lokalu p. Rondholz (Wilhelmshöhe). Kiedy się skończą, trudno przewidzieć, dla tego nie powinien się nikt usuwać z lokalu wyborczego, gdyż łatwo przyjęść może do wyborów ścisłych. — Na zebraniu obrano jeszcze mężów zaufania i postanowiono rozwinąć sprężystą agitację.

* Gniezno. Policja schwytła włóczęgę przyzwicie ubranego, który kreślił się pomiędzy budami na placu Gawela, a przedtem pomiędzy pałkami i chodząc od składu do składu prosząc o wsparcie. Po uwięzieniu przyznał się, że przybył do Gniezna wprost z Kamienicy (Chemnitz).

* Leszno. Z miasta tego donosi korespondent do „Posener Ztg.”, że panowie golarze za czynność swą golenia oznaczyli trzy taksy: dla wielkich panów 20 f., dla stanu średniego 15 fen., dla robotnika 10 fen. Za chodzą wielką trudność: zgadnąć do której klasy społecznej zaliczyć odwiedzającego ich golarza. W tym razie dopomagają sobie i chętnie oddają gościom cześć jak największą, taksując poszczególnych w razie niepoznania ich, do wyższej klasy, co bardzo korzystnie wpływa na dochody do własnej kieszeni — ale czy wyższa taksa okaże się korzystną dla nich, czas pokaże.

* Rawicz. Cztery kompanie 1 pułku kolejowego przybyły w okolice Rawicza i rozpoczną budowę nowo projektowanej kolei żelaznej.

* Głogów. Syn pastora w powiecie głogowskim p. John, właściciel majątku Leszkowa, zatrudnia przy robocie u siebie przybyszów robotników z Królestwa Polskiego. Przed świętami wypłacił ludziom tylko jedną szóstą część zarobku, a resztą chciał zatrzymać jako kaucyj, aby mu nie uciekli. Robotnicy się na to nie zgodzili i przyszło do sprzeczki, w której p. John uległ i przyrzekł wypłacić zaległy zarobek. Tylko jedna dziewczyna będąc niezaślubiona z nakładanej na nią roboty, poszła poszukać sobie innej. O tem dowiedział się dziadek, i gdy powrócił, by zabrać rzeczy, napadł na nią o godz. 11 w nocy w asystencji inspektora, o wczarza i psa, a zbiwszy ją tak silnie, że kij na jej grzbiecie potrzaskał, kazał ją wrzucić do ciemnego sklepu, w którym na spodzie była woda. Nazajutrz kazał

ją przeprowadzić do drugiego suszejszego i tam przetrzymać ją cztery dni i cztery noce. Piątego dnia okazało się, że dziewczyna uciekła. Pan John, jak pisze korespondent do „Posener Ztg.”, jest głównym stronnikiem Bundu rolników niemieckich i nieraz, nawet publicznie na zebraniach uskarżał się: że — niestety — związek patryarchalny między panem, chlebobawą, a sługami mu robotnikami jakby nie istniał. — Naturalnie, jeśli każdy taką „opiekę” czuła roztaczał nad robotnikami swymi, to stosunek patryarchalny istnieć nie może — a wielu jest dziedziców, zwłaszcza Niemców, którzy w robotnika polskim widzą bydło robocze, a nie bliźnich.

* Opole. W mieście tutejszem zawiązano „Bank Ludowy”, który przychodzić będzie z pomocą tak obywatelom miasta, jak i całej szerokiej okolicy, udzielaniem taniego kredytu. Bank ten przyjęło społeczeństwo życzliwie i na członków zapisało się wielu obywateli. Szczęść Boże nadal!

* Toruń. Śluby. Poblógostawiony został związek małżeński kupca toruńskiego p. Wł. Pytlika z panną Amelią Spaeth. W poniedziałek, dnia 3 maja odbędzie się w Starogardzie ślub redaktora „Gazety Toruńskiej” Jana Brejskiego z panną Maryą Gapską. W czwartek, dnia 6 maja w Krotoszynie ślub lekarza toruńskiego specjalisty dr. Karola Starka z panną Jadwigą Sypliewską.

* Bytom na G. Śląsku: Przed 2 tygodniami na targu nie kupowano świń krajowych, chociaż właściciele sprzedali je chcieli ze stratą, zato z Królestwa Polskiego dowożone świni kupowano chętnie. Przyczyną było, że świni tutejsze były za drogie, tak iż centnar o 8 mk. wypadły drożej niż notowanie targowe. Z tego powodu rzeźnicy kiszkarze jeżdżą do Wrocławia i stamtąd przywożą towar im potrzebny.

* Królewice. Konsystorz ewangelicki rozporządził, żeby w niedzielę, dnia 25 n. m. pastorem z kazalnicy wspomnieli „o śmierci męczenniczej Adalberta”. Przy należącym męczennikowi tytułu „Świętego” konsystorz nie daje. Również dyrekcja misyjna, zakładając na pamięć 900 rocznicy fundacy, nazywa ją „Adalberts-Stiftung”, a więc też nie dodaje „św.” A przecież nawet Marcin Luter pisał: St. Matthäus, St. Johannes i t. d.

* Baden pod Wiedniem. W mieście, słynnym z kapeli ślarszanych, otwarto wystawę artykułów spożywczych i przeróbek tychże. Protektorat nad tą wystawą międzynarodową objęła austriacka arcyksiężna Stefania. Pomiędzy licznymi wystawcami odznaczyl się doбором okazów kupiec poznański p. August Cichowicz, który tamże uzyskał pierwszą honorową nagrodę państwową za wystawione wina węgierskie. Nie pierwsza to nagroda dla tego handlu. Pan Cichowicz brał już nagrody w Berlinie Dyseldorfe, Poznaniu, a zasłużone, bo okazy jego, tak jak i zapasy jego składu znane są z czystości i dobroci. Polecanie to nie jest reklamą.

* Loterya. Przy dalszym ciągnięciu dnia 26 kwietnia 4 klasy 196 królewskiej pruskiej loteryi klasowej padły przed południem następujące większe wygrane: 1 wygrana 10,000 mk. na nr. 223994. 3 wygrane po 5000 mk. na nr. 6608 182066 191816. 45 wygranych po 3000 mk. na nr. 1648 4946 10625 19731 19811 30375 39385 48421 48456 56557 67289 72867 76872 84453 86005 90434 11760 107658 110695 113888 115693 115918 119525 124647 127011 129735 137864 150262 155378 155500 161607 165038 169788 171870 176365 179359 180590 181106 186517 187697 194302 210686 212707 217447 219306. 33 wygranych na 1500 mk. na nr. 5626 9334 12299 18340 23315 27913 30048 34182 35801 39390 46852 49512 56829 60226 65435 66761 71571 79830 80454 81174 82056 86745 114692 112130 120249 129153 132601 141043 141122 147731 149266 149203 151906 195020 196493 203468 207153 215781 220178. (Po południu dnia 26 kwietnia): 1 wygrana 50,000 mk. na nr. 43320. 1 wygrana 10,000 mk. na nr. 218791. 6 wygranych po 5000 mk. na nr. 18639 34843 49109 82828 96478 186237. 38 wygranych po 3000 mk. na nr. 4899 4964 7194 10370 14507 15534 16322 19183 25854 26975 38884 41449 46159 46254 50824 55252 55277 56094 59455 67865 68044 75611 108338 108342 116054 131033 142172 145542 174627 189766 192681 195971 199664 201522 208171 209937 212321 215534. 39 wygranych po 1500 mk. na nr. 479 5664 9192 12399 12655 26187 28740 29247 41329 46912 57519 58417 60835 65012 65409 71165 77660 79942 89295 102790 104352 117059 132304 134549 136961 138499 144798 146590 147832 151851 158601 180280 184198 188159 189745 193183 205469 205579 219096.

* Kalendarz. Sobota 1 maja: Filipa i Jakóba b. Wschód słońca o godz. 4 minut 30, zachód o godz. 7 minut 25.

Ceny zboża w Poznaniu. — Poznań, dnia 30 kwietnia. (Bank: „Kwilecki Potocki i Spółka.”)

Obrot: słaby	T o w a r			
	piękny mk.	średni mk.	pośledni mk.	
Pazienica	164	159	148	
Żyto	114	111	106	
Jęczmień	128	122	110	
Owies	128	123	114	
Groch wrzący	129	123	116	
Groch pastewny	110	107	102	
Wyka	—	—	—	
Żubia kółty	—	—	—	
Żubia niebieski	—	—	—	
Koniczyna biała	54	40	30	
Koniczyna czerwona	45—40	35	26	
Przełot	35	30	24	
Seradela	12—10	8	7	

Wyborowe gatunki nad notowania.

Giełda wrocławska, 28 kwietnia.

Za 100 kilogramów.											
dobry tow.			średni tow.			pośl. tow.					
najw. cena	najn. cena		najw. cena	najn. cena		najw. cena	najn. cena		najw. cena	najn. cena	
m. f.	m. f.		m. f.	m. f.		m. f.	m. f.		m. f.	m. f.	
Pszemica biała	16 80	16 50	16 10	15 80	15 30	14 80					
Pszemica kółta	16 70	16 40	16 —	15 70	15 20	14 70					
Żyto	11 90	11 70	11 50	11 40	11 2	11 10					
Jęczmień	15 40	14 50	13 —	12 50	11 —	10 —					
Owies	13 40	13 30	12 90	12 50	12 30	12 10					
Groch	14 50	14 —	13 —	12 70	12 50	12 —					

Spółka krawiecka,

Poznań, ul. Jezuicka nr. 1,
skład sukna i gotowej garderoby.
męskiej.

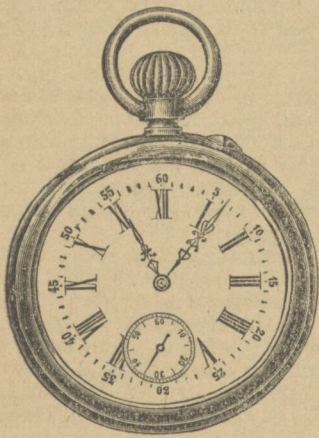
Na porę wiosenną i latową odebrała i poleca w wielkim wyborze **materie na ubrania i paletoty** po niezwykle niskich cenach (4777)

Wielbnemu Duchowieństwu zwracamy uwagę na dobrego **krój naszych rewerend, płaszczy itd.**, które odstawiamy pod gwarancją za dobre leżenie.

Wybór gotowych ubrań zawsze na składzie.

Polecając to nasze przedsiębiorstwo, pozostajemy z uszanowaniem

Zarząd Spółki krawieckiej.

Srebrny remont. za 14 mrk.

pół i całych godzin po 16, 18, 20, 24, 26, 28 m. itd.

Większe **regulatory** od 32 do 75 mk. Również wielki wybór **łańcuszków, medalioników i monet.**

Ślubne obrączki

od najtańszych do najdroższych. **Muzyczne rozmaite samogrające instrumenta.** Wszelkie **reparacje** wykonujemy sumiennie, umiejętnie, szybko, tanio, pod piśmienną gwarancją. **Podrożujących** nie wysyłamy, upraszamy jednak o doniesienia piśmienne lub ustne, ażebyśmy przesyłkami mego towaru mogli obsłużyć zgłaszających się natychmiast. (5361)

„Fortuna“

jedynie polskie piwo z browaru
w Miłosławiu

mam zawsze na składzie. (4576)

J. PAŃCZAK,

36. Poznań, ulica Wrocławska 36.

Polecam także za

3 marki 42 flaszki bawarskiego

(Braci Hugger)

3 „ 40 „ grodziskiego

3 „ 36 „ pszennego

(prawdziwe wrocławskie)

3 „ 21 „ kulmbachskiego

2,50 mrk. 50 flaszek wody selterskiej.

2,50 „ 25 „ limonady

(cytryn. lub malinowej).

(Przysyłka do domu za darmo).

Czcigodnemu Duchowieństwu i Szanownej Publiczności polecam

skład gotowych krat żelaznych

z kutego żelaza własnej roboty na jeden, dwa lub więcej grobów i kraty do Bożychmąk. (3417)

Stanisław Brzozowski,

mistrz ślusarski, fabryka dla budowli i krat

Poznań, Wielkie Garbary nr. 45.

Bukiet najcenniejszych powiastek

dla śmiechu i zabawy

przez **Franciszka Xaw. Tuczyńskiego**

wyszedł w trzecim pomnożonym wydaniu i jest do nabycia u niżej podpisanego. Cena 40 fen., z przesyłką franko 50 fen.

Książeczka ta, bardzo ciekawa, zawiera pomiędzy innymi następujące powiastki: I. Jak to Łuka czegoś szuka, historia znako mity, a tak dobra wymieniona, — i tak ślicznie opisana, że ją co dzień zawsze z rana każdy Łuka czytać powinien. II. O Małku ju naku, co na haku swe dziecko powiesił i z tego się jeszcze naśmiewał. III. Pinkus zapiekłowany, powiastka chociaż żydowska, ale prawdziwa. IV. Kuba-opryszek, historia arcyciekawa, przesłannym stylem opisana. V. Jak się to weselisko czasem skojarzy, komedia choć nie bozka, ale polsko-szwedzko-włoska. VI. O wodzie, uczony wykład dr. Wodostreckiego, profesora akademii smorgońskiej, członka wielu towarzystw uczonych. VIII. Icyk Herszko i jego stare kapalusz. IX. Polowanie na głuszcę, historia prawdziwa, niezmyślona, choć złośliwa, którą nawet w Dębogórze leśniczy zaprzysiądz może chociaż przytem nie był. VII. I X. Dowcipne zapytanie i odpowiedzi na zapytania. Prócz tego wiele anegdot.

Fr. Chocieszyński, Poznań, ul. Wodna nr. 15.

KAWĘ

mieloną z przymieszką, funt po 60 fen. poleca (5725)

J. N. Leitgeber.

Gospodarstwo

w Psarskiem, 80 mórg roli, z łąką, torfowiskiem, z dobrymi budynkami i inwentarzem zaraz na sprzedaż za małą zaliczką.

Bliszej wiadomości w biurze gospodarczym w **Poznaniu, przy placu Sapieżyńskim nr. 3. I ptr.** (5719)

Wiatrak

i około 30 mórg pszennej ziemi jest natychmiast na sprzedaż z powodu stósunków rodzinnych. Wpłaty 5—6000 marek. Zgłosz. przyjmuje ekspedycja Wielkopolańska pod nr. 5720.

Kuźnia

jest natychmiast do wydzierżawienia. Kowal, będący zarazem maszynistą, kupić tu może tanio parówkę, na której dobrze zarobi, ponieważ okolica duża. Zgłoszenia przyjmuje ekspedycja Wielkopolańska pod nr. 5721.

Celem założenia mleczarni,

szukam wsi polskiej, w którejby było pod dostatkiem mleka i w którejby może oprocentował się jaki kram, skład lub t. p.

Zgłoszenia przyjmuje ekspedycja Wielkopolańska pod nr. 5722.

Handel

w najkorzystniejszym położeniu w Wolsztynie, jest do wydzierżawienia lub też na sprzedaż za cenę 60,000 marek. Oferty przyjmuje (5696)

Jadwiga Schrot

w Wolsztynie (Wollstein).

Rządca kawaler, samodzielnie gospod., z rocznym dochodem 3000 mk., posiadający 12000 mk. majątku, szuka

żony

z odpowiednim posagiem. Zgłoszenia z dołączeniem fotografii uprasza się przesiać do eksped. Wielkopolańska pod nr. 5718.

Pomocnika golarzkiego i ucznia, syna porządnego rodziców, przyjmie zaraz **A. Staniszewski** w Buku. (5713)

Polecamy dziełko pod tytuł:

Róże i niezapominajki.

Książeczka dla serc kochających, a szczególnie dla narzeczonych, zawierająca rozmowę kwiatami, opowiadania, rady i wskazówki dla młodzieży płci obojga, oraz wybór wierszy dla rozrywki wesołych kółek towarzyskich. Zebrał Józef Chocieszyński. (Wydanie III z wielu nowymi pięknymi rycinami.)

Stron 112. Poznań, 1891.

Cena 60 fen., z frank. 70 fen.

Fr. Chocieszyński

w Poznaniu, ulica Wodna nr. 15.

Pokój mebl. na 1 lub 2 panów od każdego czasu do wynajęcia przy Wielkich Garbarach nr. 2 na II piętrze na prawo.

Sklep

o 3 dużych izbach i 2 komorach zaraz do wynajęcia przy ul. św. Marcina nr. 6. (5730)

Sprzedawaczki

do strojów szuka (5727)

W. Aron,

plac Wilhelmowski nr. 6.

Szwaczki

na machinie do ubiorów chłopięcych 1—6 letn. znajdują stale zatrudnienie w warsztacie moim. Płaca dzienna do mk. 1,75.

L. Goldstein,

ulica Wrocławska nr. 19, I ptr.

Panna w młodym wieku, z uczciwej rodziny, szuka miejsca za

sprzedawaczkę

zaraz lub później. O zgłosz. uprasza się pod lit.: **L. M. nr. 200** postlagernd Pleszew (Pleschen).

Panny biegłe w krawiecczyźnie, mogą się zaraz zgłosić do p. **M. Palacz,** Jerzyce, ulica Cesarza Wilhelma nr. 31.

Przykrawacza i naklejaczkę

szuka (5724)

P. Bittmann,

Poznań, ulica św. Marcina nr. 13.

Potrzebni natychmiast: **Elew gospodarczy** do dużego majątku.

Włodarz

kaw. na dobrą pensję i utrzym.

Stangret-forczpan

żonaty na wysokie zasługi i ordynaryjnie blisko Poznania.

Gospodyni

z dobr. gotowan. na stół pański.

BONA

do dwójga dzieci na 210 mk.

Od lipca rb.

EKONOM

kaw. na 500—600 m. i wierzch.

5 pisarzy gospod.

biegl. w piórze na 300—360 mk.

4 gospodyni

z dobrem gotowaniem na 180 do 210 i 240 mk., świadectwa muszą być dobre i z dłuższego pobytu. Zgłoszenia osobiste lub piśmienne z dołączeniem znaczka pocztowego przyjmuje

B. Rymarkiewicz,

Poznań, Grobla nr. 7.

Kilka **kramów kolonial-wiktualnych** dobrze prosperujących, mam na sprzedaż.

B. Rymarkiewicz,

Grobla nr. 7.

Posada **I-go sekretarza** w biurze moim z dniem 1-go maja r. b. już zajęta; potrzebuje

II-giego pisarka

piękn. piszącego, może być początkujący. Zgłoszenia przyjm.: **B. Rymarkiewicz,** Poznań, Grobla nr. 7.

Posługaczka

do małej posługi do samotnego pana potrzebna zaraz. (5733)

Zgłoszenia przyjmuje **B. Rymarkiewicz,** Poznań, Grobla nr. 7.

Kit Plüss-Staufera

najlepszy do kitowania stłuczonych przedmiotów, po 30 i 50 f. poleca w Witkowie **Fr. Jasiński.**

Krawcowe,

biegłe w szyciu ubiorów dla chłopców 1—6 letnich, znajdują stale zatrudnienie za okazaniem sztuki próbnej. (5738)

L. GOLDSTEIN,

Poznań, ul. Wrocławska 19, I p.

2 zdolnych **pomocnik. golarzskich** do prowadzenia filii przyjmie zaraz lub od 15 maja rb. **Ucznia** z d. br. domu przyjmie bezpłatnie **Józef Hoffmann,** fryzjer, Poznań, ulica Fryderykowska nr. 20. (5726)

Młody subjekt,

posiadający chlubne świadectwa, szuka miejsca od 15 maja lub 1 czerwca r. b. w handlu towarów kolonialnych, połączonym z hotelem. (5736)

Jan Sowiński,

Grimbow pod Koźminem.

Szukam od 1. 5. 97 r.: **Cieśli** do stołu na 200 mk. **Pisarzy** gospod. od 240 do 600 mk. **Elewów** na 150 mk. **Chłopaków** do usług na 120 do 150 marek. **Kowali, kucharzy** na ordynaryj. **Kucharek** dobrze i smacznie gotujących, na 180 do 300 mk. **Gospodyni**, znających się na kuchni i chowie drobiu, na 180 do 300 mk. **Panien służących**, znających krawiecczyznę i prasowanie, na pens. 150 m. **Pokojówek**, znaj. dobrze usługę, prasow. i pranie na 100—120 mk. Zgłosz. przyjm. biuro stręceń **Antonia Krajewskiego**, ul. Wrocławska nr. 17. Na odpowiedź proszę załączyć znaczek. Również szukam kilku **gościńców** w dzierżawę. (5732)

Ucznia

przyjmie zaraz (5734)

W. Kozłowski, krawiec męzki w Poznaniu, ulica Wrocławska nr. 17.

Silnego

uczni

z dobrymi wiadomościami szkolnymi szuka (5723)

A. FISCHER,

Poznań, Stary Rynek nr. 64. Konfekcja męzka i dla chłopców.

(Dodatek).

Tanio! S. BRZESKI, Tanio!

Poznań, Stary Rynek nr. 52.

(4918)

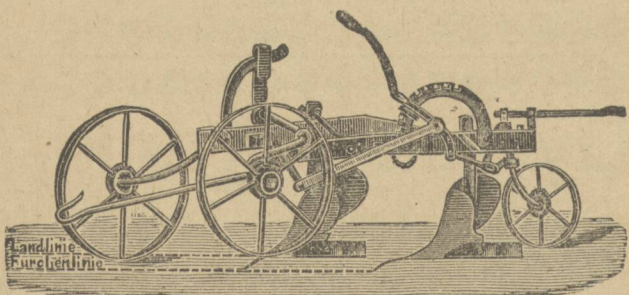
Na porę wiosenno-latową poleca Szanownej Publiczności
swój bogato zaopatrzony skład garderoby męskiej i dla chłopców.

Zwracam również uwagę na mój

wielki skład sukna z krajowych i zagranicznych fabryk,
które sprzedają z łokcia po nader niskich cenach.

Obstalunki wykonuję w 24-ech godzinach podług najnowszych żurnali.

Baczność. Rzetelna usługa. Baczność.

Najnowszej konstrukcji dwusobowe patentowane pług, ogólnie za najlepsze uznane, mamy zawsze na składzie w trzech wielkościach i chętnie dajemy na próbę. (4850)

Nowy piętrowy pług

samochód „Fenix“
znacznie poprawiony, system Sacka najlepszy z tego systemu pługów polecają jako wyłączni reprezentanci na Wielk. Księstwo Poznańskie

BRYLINSKI & TWARDOWSKI,
skład machin i narzędzi rolniczych
w Poznaniu przy ulicy Rycerskiej nr. 11.

Wszelkie nowości

(5000)

rękawiczkach i krawatach.

Rękawiczki glancowane
męskie i damskie po 1,40 mk.

3 pary za 4,00 marki.

Gatunek trwałe, krój dobry.

Kapelusze. Czapki.

Kapelusze słomkowe.

Parasolki. Bieliznę męską. Parasole.

Laski. Szelki. Portmonetki.

Kufierki, torby i derki do podróży.

Kalosze ruskie etc.

oraz dla Przewielebnego Duchowieństwa

Birety, obojczyki, kołnierzyki, piłski, kapelusze.

Usługa skora i rzetelna, towar wyborowy,

ceny nader umiarkowane.

C. A. D A M S K I,

Poznań, Bazar, ulica Nowa nr. 7/8.

B. Kalinowski, skład garderoby męskiej,
Poznań, ul. Jezuitcka nr. 12,

poleca na porę wiosenno-latową wielki wybór **materyi** krajowych i zagranicznych. **Ubiory** począwszy już od 21 mk. do najeleganciejszych. **Paletoty** od 16 mk. do najeleganciejszych. **Płaszczki i jupy** po bajecznie tanich cenach. — Zamówienia wykonuję podług najnowszych żurnali, śpiesznie i pod gwarancją za dobre położenie. — Przewielebn. Duchowieństwu polecam **rewerendy i płaszcze**, znane z najlepszego kroju po możliwie najtańszych cenach

8 mil. mk. w gotówce

wynoszą ogólne wygrane poręczonej przez państwo

Wielkiej Loteryi Pieniężnej

Główne wygrane 500,000, 300,000, 200,000,
100,000, 60,000, 50,000 itd.

Co drugi los wygrywa.

Pierwsze ciągnięcie dnia 10 i 11 maja 1897 r.

Losy oryg. wlicznie podatku stempowego rzeszy niemieckiej po mk. 13,30, mk. 6,60, mk. 3,30, mk. 1,65.

Prospekty z bliższymi objaśnieniami rozsyłam na żądanie naprzód za darmo. (5460)

Paul Zimmermann, Schwerin i. M.

Słabość męską,

skutkiszczególnie tajnych grzechów młodości, oraz innych nadużyć, niszczących zdrowie, jak pewno i trwale usunąć, pociąga jedynie w licznych wydaniach rozpowszechniona już książka ilustrowana

Dr. Retau'a

Ochrona własna

Cena wydania polskiego 1 mr.

Cena wydania niem. 8 mr.

Tysiąc znalazło w niej objaśnienie swych cierpień, a za użyciem kuracyi w książce tej zaleconej, zupełną swą siłę męską. Za nadesłaniem franko należytości otrzyma się książkę w kopercie franko przez Magazyn wydawnictw R. F. Biercy w Lipsku (Verlags-Magazin Leipzig, Neumarkt 34). W Poznaniu dostać można w księgarni **A. Spiro**, naprzeciw poczty. (2190)

Polecamy zaprowadzone w naszym Banku (5589)

czeki,

które ułatwiają odbiór złożonych u nas na rachunek bieżący kapitałów każdego czasu.

Bank Związku Spółek Zarobkowych.

Dr. Kusztelan.

Beckmann'a!

kołowce

kołowce damskie, kołowce

3-kołowe do transportu.

Wszelkie przybory i części kołowcowe. W najlepszym gatunku, ceny umiarkowane.

Alfred Kirschner,

Poznań, Stary Rynek 99.

Parcela, 250 mórg

żytniej obsianej ziemi bez budynków, jest zaraz na sprzedaż za 8000 tal. przy zaliczce 2000 tal. Dalej jest na sprzedaż

folwark

z budynkami i inwentarzami, 123 mórg ziemi pół pszennej, pół żytniej z pięknymi łąkami, za 25 tys. tal. przy wpłacie 8000 tal.

Zgłoszenia przyjmuje ekspedycja Wielkopolań. pod nr. 2440.

Ucznia,

do hand'u towarów kolonialnych, węgla, wosku, piwa, wódek i winiarstwa szuka (5686)

Żołnierkiewicz,
Zbąszyń (Beatschen).

PARCELACYA.

W **Bzowie** w powiecie Czarnkowskim przy stacyi kolei żelaznej **Lubasz** mamy parcele różnej wielkości z łąkami, torfami i zagajeniami pod bardzo przystępnymi warunkami na sprzedaż.

Większa część parcel zamieniona będzie na włości rentowe z rentą umarzającą się w 60 1/2 lat. Mniejsze parcele nabywać można za kapitał na wpłaty lub za rentę prywatną.

Zaliczki wymaga się 1/4 części ceny kupna.

Zgłoszenia przyjmuje nasz zastępca p. **Brodnicki** w **Bzowie** i zawiera punktacye. (4964)

Bank Ziemi w Poznaniu.

Otwarcie!

Ciepłe śniadanie,

Na zawołanie!

Mięsne i postne,

Gdzie się dostanie?

U **KAROLA SZULCA**, mój panie!

Szan. Publiczności uprzejmie donoszę, iż otworzyłem

restauracya

(à la Aschinger)

przy ul. Szerokiej nr. 19

obok młodszytni pana **Bajera**, zaopatrzoną w mięsne i postne potrawy na amerykańskiej parowej kuchni w lokalu przyrządzonym na doczekaniu o każdej porze dnia i wieczora, oraz rozmaite gatunki miejscowego i zagranicznego **piwa i wina** są w zapasie. (5632)

Poleca się łaskawym względem Szan. Publiczności

Karol Szulc z Brazylii powrócił.

Podręcznik do pisania listów,

w którym wyłożona jest jasno i treściwie nauka o pisaniu listów, oraz liczne wzory tychże.

Treść: Słowno o ważności listów. Krótka nauka o pisaniu listów. Najważniejsze przepisy pocztowe. O tytułach w listach. Listy zawierające prośby. Z powinszowaniami. Dziękczynne i przeprasujące. Wzory listów dla dzieci (43 listy). Listy opisujące, w których obszernie opisany **Poznań**. Pociągające. Listy przemysłowo-handlowe. Rozdział ten zawiera: okólnik dla rozpoczynającego zawód kupca; okólnik przemysłowca; o przeniesieniu handlu; o powiększeniu składu; kupiec łokciowy prosi księdza o poparcie; podobny list do właściciela ziemskiego; kupiec skór do cechu szewskiego; list Polki o założeniu handlu; o książkach kupieckich; kupczyk prosi o umieszczenie; wuj do siostrzeńca o obraniu zawodu; wniosek przemysłowca o pożyczkę; list do młodego kupca, pragnącego założyć handel.

Oprócz tego znajdują się bilety, wzory kart pocztowych, kwity, ewersy, rachunki i różne listy. W ogóle książka ta zawiera **152 listów i 100 wpisów imiennikowych**. Jest to najtańszy i najpraktyczniejszy polski listownik.

Cena wynosi 1 mk., z oprawą 1,25 mk. na przesyłkę, franko dopłaca się 10 fen. Zamawiać pod adresem:

Fr. Chocieszyński, Poznań, ul. Wodna 15.

Tanio!

Tanio!

Polecam

(4622)

wielki wybór garderoby męskiej:

Paletoty latowe od 15—45 marek.
Ubrania od 12—60 marek.
Spodnie od 4—12—15 marek.

Wielki wybór ubrań dla chłopców.

Zarazem polecam mój wielki skład **materyi** krajowych i zagranicznych, wykonuję także garderobę męską podług miary, modnie i dobrze leżącą po uderzająco tanich cenach.

N. MARCUS,

Stary Rynek nr. 40, naprzeciw starego ratusza.

Rejtano

(3469)

likier deserowy,

słynny i ogólnie uznany ze swej dobroci, wzmacnia żołądek, podnieca apetyt i przyczynia się do dobrego trawienia, z fabryki

Leona Zehra w Śmiglu.

Najtańsze nakrycie głowy jest czapka Adamskiego.

Czapki Adamskiego odznaczają się nadzwyczaj wielką trwałością.

Ostrzega się przed lichymi naśladownictwami.

Uprasza się dokładnie uważać na moją firmę i na poniższy znak fabryczny. Do nabycia w następujących miejscowościach:

(5006)

C. ADAMSKI, POZNAŃ, BAZAR.

Fabryka założona w roku 1854.

w Barcinie u p. W. Górnego.
w Borku u p. A. Kozłowskiego,
w Bułnie u p. N. Szymańskiej.
w Brodnicy (Strasburg W./Pr.) u p. P. Dogge,
w Boku u p. Madaja i S. Damidta,
w Bydgoszczy u p. E. Mohr.
w Bytomiu (Beuthen O./Sch.) u p. A. Drosdek i J. Rohnera,
w Chełmży (Calmsee W./Pr.) u p. J. Lewandowskiego.
w Chojnicach Z./Pr. (Konitz W./Pr.) u p. S. Bernsteina nast.
w Chorzowie G./Szl. u pana J. Kalusa.
w Czarnkowie u p. A. Dobrowolskiego,
w Ożepiniu u p. I. Friedmanna.
w Czarniejewie u p. Dąbrowskiego.
w Ożersku (Zach. Prusy) u pana J. Gostkowskiego,
w Doląku u p. J. Borowskiego,
w Gąsawie u p. F. Kowalika,
w Gdańsku u p. J. Glinieckiego,
w Gnieźnie u p. J. Stankowskiego, u p. M. Bibro i u p. S. Mendelsohna.
w Golubiu u p. J. Faustmanna,
w Gostyniu u pana R. Niedźwiezińskiego,
w Gołanicy u p. P. Moellenbrock,
w Górnicy Pr./Zach. u p. J. Jurkowskiego,
w Grabowie u p. A. Nizińskiego.
w Grodzisku u p. D. Rosenberga, u p. S. Saberskiego,
w Grudziądzu (Graudenz W./Pr.) u p. C. F. Klose,
w Inowrocławiu u p. J. Sandlera,
w Janówcu u p. M. Baera,
w Jaraczewie u p. F. Banaszaka.
w Jarocinie u p. T. Borowińskiego,
w Jutrosinie u p. M. Marcusa i u p. G. Wagnera,
w Karbie G./Szl. u p. J. Paula,
w Karzynie u p. Felixa de Kesse,
w Kargowie u p. J. Pacha.
w Kartuzach Z./Pr. (Carthaus W./Pr.) u p. E. Czarlinskiego,
w Katowicach (G. Śląsk) u p. J. Lewandowskiego i A. Kowatza,
w Kejnie u p. A. Schmecka,
w Kępnie u p. R. Noacka, i u p. W. Skowrońskiego.
w Kobylinie u p. S. Kallmanna i u p. H. Tschuschke.
w Koronowie [Crone a./B.] u pp.

S. Olszewskiego, D. Rosenbauma i J. Philippa,
w Kórniku u p. J. Metelskiego.
w Kościanie u p. J. Rutkowskiego.
w Kostrzynie u p. M. Woźnego,
w Kowalewie (Schoensee W./Pr.) u p. F. Nathana.
w Koźminie u p. M. H. Molla,
w Krobi u p. R. Bzyla,
w Krotoszynie u p. M. Schmucklera
w Kruświcy u p. E. Miodowskiego.
w Laurhucie G./Szl. u pana C. Foerster.
w Łabiszynie u p. W. Kurdelskiego.
w Łasinie Z./Pr. [Lessen W./Pr.] u p. J. Mosesa,
w Lidzbarku Z./Pr. [Lautenburg W./Pr.] u p. W. Barańskiego,
w Lisewie Z./Pr. u p. J. Benjamina,
w Łobżenicy (Lobsens) u p. X. Jaskowskiej,
w Lubawie Z./Pr. [Loebau W./Pr.] u p. M. Baranowskiego,
w Lwówku (Neustadt b./P.) u p. A. Hoffmanna.
w Miejskiej Górze u p. T. Maciejewskiej,
w Mikołowie G./Szl. u p. P. Pilchowskiego,
w Miłosławiu u p. W. Jeziorowskiego,
w Mogilnie u p. Chudzińskiego i u p. Wesółowskiego,
w Mroczu u p. M. Jacoby.
w Nowemście n./D. [Neumark W./Pr.] u B. M. Bernsteina Syn.,
w Nowemście n./W. u p. S. Moczyńskiego,
w Nowym Kramsku (Neu Kramzig) u p. J. Tomiaka,
w Nidborze Z. Pr. [Neidenburg W./Pr.] u p. M. Rehefelda.
w Odalanowie (Adelnau) u p. J. Hartmanna,
w Opolu G./Szl. (Oppeln O./S.) u p. S. Sychalskiego.
w Osieczynie u p. P. Pawelczak,
w Ostrowie u p. A. Leja i u p. M. Pincusa, i u p. S. Wilczka.
w Ostrzeszowie u p. S. Fabrowskiego.
w Osiu Z./Pr. u p. M. Graffa,
w Pakości u p. Kowalika i u p. W. Jarantowskiego.
w Pelplinie u p. F. Niklewskiego,
w Pleszewie u p. M. Bierwagena i R. Tilgnera,

w Pniewach u p. A. Skórnickiego,
w Pogorzeli u p. H. Lewina.
w Polajewie u p. J. Schnitera.
w Pr. Starogrodzie u R. Kendler
w Raciborzu G./Szl. u pana Th. Kostki.
w Raszkowie u p. S. Lesińskiego,
w Rogoźnie u p. S. Lissnera.
w Sępólnie Z./Pr. [Zempelburg W./Pr.] u p. A. Mendelsohna,
w Sierakowie u p. W. Putza,
w Skokach u p. J. Kasinowskiego.
w Śmiglu u p. W. Kraczkowskiego.
w Śremie u Braci Kujawskich i R. Abrahama,
w Środzie u p. J. Woźnego,
w Strzelnie u p. W. Wojciechowskiego.
w Świeciu Z./Pr. u p. H. Hirschberga
w Świętochłowicach G./Szl. u p. E. Gerlatzka,
w Szamocinie u p. Barczyńskiego
w Szamotułach u p. M. Szydlarskiego.
w Szkaradowie u pana N. Kaczmarka.
w Szopienicach G./Szl. u pana A. Krzaska,
w Sztumie u p. I. S. Berendta.
w Szubinie u pana J. Herza,
w Toruniu u p. G. Grundmanna,
w Tucholi Z./Pr. u p. S. Kargauer/
w Trzemesznie u p. L. Dabińskiego
w Wąbrzeźnie Z./Pr. [Briesen W. Pr.] u p. J. Loewenberga,
w Wągrowcu u p. M. Włoczewskiego,
w Wieleniu u p. J. Ansel.
w Witkowie u p. Gaworzewskiego
w Wolsztynie u p. Smolibockiego i C. Loewenthala,
w Wolsztynie u p. C. Loewenthala
w Wronkach u p. J. Krzyżanki
w Wiczu i u p. M. Blankaesteina
w Wrześni u p. Rocha Schoena i u p. J. Biberfelda.
w Wyrzysku u p. G. Dausa,
w Wschowie u p. R. Jungnicka
w Zaborzu G./Szl. u pana A. T. Hoffmanna,
w Zbąszyniu u p. M. Kwaśnika,
w Zabrze G./Szl. u p. A. Hergesella,
w Złotowie Z./Pr. [Flato w W./Pr.] u p. M. Wecka.
w Zerkowie u p. S. Borowińskiego
w Żninie u p. K. Starka.

CZAPKI

(nagrodzone złotym medalem)

z mej fabryki są wszystkie opatrzone obok oddrukowaną marką fabryczną i moją firmą, a każda czapka oznaczona jest podług gatunku numerem 1. 2. 3. 4., nr. 1 kosztuje 3,50 mrk., nr. 2, 3,00 mrk., nr. 3, 2,50 mrk., nr. 4, 2,00 mrk.

Pod każdym zaś z tych numerów musi być moja firma: **C. ADAMSKI.** Przy kupowaniu proszę dokładnie uważać, aby sprzedający podrobionych czapek nie podsuwali. Wyrokiem sądów pruskich skazani zostali na znaczne kary pieniężne wzgl. więzienie rozmaici czapnicy, którzy czapki moje fałszowali i takowe z napisem Bazar Poznański C. Adamski, Adamli i t. p. sprzedawali.

**C. ADAMSKI
POZNAŃ
BAZAR.**

Cukiernia!
Lokal, odpowiedni na cukiernię, konsensem, w dobrym miejscu, jest od 1 lipca r. b. do wynajęcia. Zgłoszenia do ekspedycji „Wielkopolanina“ pod nr. 5640.

Pracznia

w średnim wieku, znająca białe szycie, potrzebna na wieś od 1 lipca r. b. Kopie świadectw nadsyłać poście restante **Poznań, H. G. 200.** (5528)

Gospodarstwo

na wsi ze szkołą, 113 mórg, ze żywym i martwym inwentarzem, ciekawie obsiane, jest zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia przyjmuje właściciel (5691)

Feliks Szymura
w Koźminie.

Stonej, porządnej **kobiety** w średnim wieku, z Jerzyce, S. Łazarza lub Wildy, szuka się do handlu i domu. Zgłosz. do eksp. „Wielkopolanina“ pod nr. 5692.

Handel wiktualny z nową maglą, przy odpow. ulicy, jest zaraz na sprzed. Bl. wiad. udzieli eksp. „Wielkopolanina“ pod nr. 5643.

Szuka się dzierżawy

składu

towarów kolonialnych połączonego z wyszynkiem lub hotelem na prowincji i to zaraz lub od 1 lipca r. b. Zgłoszenia do ekspedycji Wielkopolanina pod liczbą 5653.

WYPRZEDAŻ!

(5536)

Z powodu zupełnego zwinięcia przedsiębiorstwa wyprzedają po znacznie niższych cenach:

materie na suknie czarne i kolorowe, jedwabie, plusze, aksamity, perkale, płótna, stołowiznę, ręczniki, chustki, płótna na pościel, sztyrtynki, kobierce, firanki, koldry watowane, bieliznę etc.

S. Ciszewski,

Poznań, Stary Rynek 58.

Dywany, firanki, chodniki itd.

poleca w bardzo wielkim wyborze

F. Raczkowski,

Poznań, ul. Nowa w Bazarze.

Skład płócien, stołowizny, białawotów itd.

Ceny bardzo przystępne.

Olbrzymią ćwikłę

złotą i czerwoną

poleca (5678)

Skład maki

J. KROMCZYŃSKI,

Poznań, ul. Wodna nr. 19.

O niedzieli dnia 25 kwietnia r. przedstawiane będą na sali p. Gawla w Gnieźnie sceny z życia i męczeństwa św. Wojciecha na płótnie za pomocą elektryczności. — 20 pięknych, w duchu Kościoła katol., artystycznie podług wskazań i pomysłu p. J. Chociszewskiego, redaktora „Lecha“, wykonanych obrazów przesunie się przed oczyma widzów. Będzie to coś tak pięknego i wspaniałego, czego dotąd Gnieźno i jego goście nie widzieli. (5620)

Dyrekcya.

Panny, biegłe w krawieczyźnie oraz uczennice, przyjmie za raz **W. Rudzka,** Poznań, ul. Strzelcka nr. 2, II ptr. (5683)

Potrzebna do domu księżęcego **Panna służąca i gospodyni.** (5656)

N. Ginter, nauczycielka, Poznań, ul. Długa nr. 14.

Trzeciego **czeladn. młynarskiego** przyjmie zaraz **Iwiński,** ciężkowie (Pienschkowo) p. Orzechowo pow. Średzki.

Borowy zarazem **strzelec** przytem oboznany ze służbą dworską, szuka stanowiska zaraz lub później. Zgłoszenia przyjm. ekspedycja Wielkopolanina pod nr. 5598.

UCZNIA

do introligatorstwa szuka zaraz **S. A. Rawicz,** Rogoźno. (5600)

Ucznia

z wykształceniem gimnazjalnem szukamy natychmiast (3977) **L. Zboralski & Spółka,** skład żelaza i magazyn tow. kuchennych w Pleszewie.

Organista, mogący się okazać dobrą świadectwami z pobytu w jednym miejscu, znający zawód szewski, szuka miejsca. Zgłoszenia do ekspedycji Wielkopolanina pod nr. 5195.

Potrzebna jest od 1-go lipca r. b.

piastunka

doświadczona do roznego dziecka. Zgłoszenia przyjmuje

Dom. Pomarzanowice
per Pobiedziska.

Syn

uczniwych rodziców, zamiejscowy, chcący się wyuczyć rzeźnictwa i wyrobu kiszek, zgłosić się może pod korzystnymi warunkami.

Smółski, mistrz rzeźnicki w Poznaniu, ul. Wodna nr. 20.

Syn

uczniwych rodziców, mający chęć wyuczyć się zegarmistrzostwa, przy wolnym stole i stancyi, może się zgłosić. (5680)

A. Skrzetuski, zegarmistrz, Jerzyce Poznań, ul. Wielka Berlińska nr. 52.

UCZNIA,

syna uczniwych rodziców, mającego chęć wyuczenia się rzeźnictwa i wyrobu kiszek, szuka

Leon Drożdżewski, Jerzyce, ulica Berlińska nr. 26.

Syna

uczniwych rodziców z odpowiednim wykształceniem szuka od 1-go lub 15-go maja r. b. (5655)

S. Kaja, drogeria i handel towarów kolonialnych w Żninie.

2 uczni,

chcących się wyuczyć balwierstwa, fryzjerstwa i cyrulictwa, może się zgłosić do (5664)

B. Alwina
w Szubinie.

Dodatek do Dziennika Poznańskiego Nr. 99.

Poznań, dnia 1 maja 1897.

Loterya. (Bez gwarancyi.) Czwarta klasa król 197. pruskiej loteryi.

Berlin, 29 kwietnia.

(Ciągnięcie przedpołudniowe.)

(Numera, przy których wygrana nie oznaczona w nawiasach, wygrywają 210 marek.)

177 318 50 64 92 607 56 738 1126 54 [500] 477 774 95 938 [500]
2025 76 [150] 236 348 616 [300] 749 3038 [300] 100 49 259 329 [500]
72 619 53 822 23 916 91 4062 131 77 479 506 5231 36 547 88 651 74
718 894 911 84 6216 74 360 432 789 828 80 7053 [300] 57 107 410 16
58 743 91 833 43 937 44 [500] 47 8112 [300] 363 650 717 869 9014 181
83 261 78 95 481 559 691 [500] 787 [500] 91 811

10163 [500] 262 340 447 557 753 99 859 94 950 69 11107 22 33
34 250 492 520 717 819 35 986 12279 371 87 424 519 21 95 68 760
910 986 13006 268 318 53 444 61 78 558 82 [300] 776 1106 2 4
453 720 39 830 980 15164 281 [500] 682 778 942 16051 235 53 80
525 95 97 742 17021 [500] 90 220 75 634 810 18941 312 62 458
105 66 [500] 624 831 [500] 10129 268 354 99 436 75 51 [300] 648

20128 30 271 416 [3000] 606 16 823 915 21033 258 79 368 409
507 51 766 839 22285 36 309 49 76 425 536 654 705 23032 39 217
81 670 82 90 847 95 905 63 21123 [500] 257 323 24 460 87 606 12
700 907 43 69 75 [300] 25180 83 [3000] 241 543 72 608 11 94 759 894
910 [300] 22 26171 209 47 309 28 32 402 53 620 88 720 76 90
887 917 27033 129 230 408 50 81 511 [500] 616 97 840 62 947 28032
90 94 284 [300] 507 652 705 892 99 29096 507 75 787 810 961

30006 22 70 144 60 333 99 542 87 91 603 719 36 841 31047
108 [300] 299 375 418 24 39 647 733 857 32070 252 305 499 692
33017 [3000] 150 61 89 417 32 520 622 720 93 95 34231 813 408
639 963 35176 95 297 328 453 647 747 30005 89 133 56 98 561
76 606 27 74 790 832 896 37062 360 464 65 943 38011 168 84 93
497 599 702 86 853 [3000] 68 81 990 39000 163 [300] 324 88 430 41
[3000] 722 856

40026 111 233 41 337 60 416 30 530 56 655 [3000] 824 40 74 999
41008 26 251 500 819 79 926 42221 305 589 98 653 [300] 888 72
43006 [500] 52 207 [300] 441 517 30 678 784 801 63 99 44027 267
320 427 46 58 650 901 61 45152 75 200 426 602 789 [500] 885 40015
29 44 146 314 19 52 [500] 450 529 55 651 62 887 47126 208 366 [500]
513 [300] 60 63 [500] 634 81 783 48203 90 [3000] 17 61 422 99 516
96 705 26 76 82 951 49003 225 302 579 83 710 874 38 934 [500] 48

50139 44 [300] 235 [500] 72 413 97 540 601 745 [300] 858 966
51054 [500] 73 155 [300] 63 320 86 512 [500] 28 [500] 624 714 52124
251 46 543 49 79 619 833 984 [500] 53200 19 609 [300] 701 819
935 51166 114 85 [500] 280 96 390 446 667 717 55114 55 394 425
94 632 940 56365 583 616 721 940 57673 103 22 308 [3000] 29 418
716 842 901 58144 86 628 [500] 90 92 96 717 30 46 82 885 [3000] 983
95075 99 121 449 677 870 929

60147 336 639 911 87 61015 101 218 367 495 659 701 875 62063
87 213 44 437 39 62 67 581 729 36 978 63137 216 51 468 509 71 753
865 914 57 64002 88 456 70 677 [500] 623 [500] 66 940 65016 127 66
531 754 921 60026 61 106 3 1 440 54 6 1 3 445 [500] 969 67018 40
128 866 534 656 813 68073 184 236 50 80 [500] 92 3 2 [500] 500 686
735 [300] 931 60040 347 [500] 408 [500] 18 615 67 712 39 929

70057 96 113 70 72 221 30 72 365 437 65 686 71227 [300] 325
449 59 77 682 703 940 7123 91 [5000] 210 384 529 38 71 77 [500]
673 96 767 959 70 73125 59 257 84 482 822 86 74029 69 131
291 [500] 302 71 85 459 562 654 74 936 71147 270 331 512 710 82
804 65 70259 74 312 [1000] 59 60 439 64 623 928 73 85 77049
68 90 101 278 324 67 466 93 723 48 [500] 63 71010 28 38 244
[5000] 340 465 750 [300] 851 81 915 79138 240 57 557 628 79 747 50
[500] 925 45 63 78 9

80008 57 201 493 666 723 40 814 81133 85 253 375 [300] 426 94
[500] 506 630 77 895 981 [500] 82124 2 2 310 86 427 [5000] 505 767
845 931 83001 144 94 232 496 512 20 38 57 769 89 986 84012 73
370 [3000] 455 629 50 762 69 85465 574 637 89 806 86004 39 93
160 96 296 504 85 797 926 59 7045 120 50 76 223 32 91 346 408 501
14 34 729 57 88007 143 65 371 [300] 84 595 89020 27 55 255 465
86 572 684 758 858 81 [300] 962 66 94

90196 246 81 321 86 483 652 [300] 710 99 802 36 55 91197 10 12
38 45 53 338 419 612 37 48 59 63 729 861 924 51 90333 202 8 507
98011 [500] 262 67 411 510 637 [500] 715 816 94021 152 228 69 351
440 74 555 657 935 95006 133 242 324 425 650 711 834 44 [5000] 935
96060 289 481 90 566 69 97451 506 [500] 612 777 970 98103 536
613 752 79 98 99100 270 98 333 495 583 656 80 711 943 [500]

100109 [500] 261 336 68 515 623 [500] 59 722 902 27 101055
174 294 509 65 606 [300] 707 819 102131 425 715 89 864 917 82 94
103118 224 315 73 560 65 955 104131 200 305 16 420 576 620 [500]
48 873 911 10111 [300] 421 [500] 36 84 515 29 36 645 703 63 70
[300] 106108 229 [500] 370 516 629 868 917 107016 63 303 736 52

910 57 108014 45 [500] 78 282 866 428 71 632 766 61 640 67 100108
242 60 414 85 673 727 934

110179 215 324 457 713 111232 304 744 52 53 881 911 112066
608 731 55 39 96 118137 51 235 509 18 56 613 47 760 68 901
111210 322 52 99 420 115042 57 695 808 47 [3000] 116034 896 78
48 524 619 895 117116 238 94 322 50 488 [5000] 566 717 84 118066
115 61 [500] 94 98 209 [500] 26 89 301 [3000] 778 869 933 64 119010
27 [3000] 98 247 379 646 [3000] 73 [300]

120112 [300] 85 423 504 35 71 724 895 121035 72 112 316 41 72
404 60 540 684 764 996 122220 484 526 [500] 88 123072 233 371
455 631 57 807 46 936 124085 274 307 434 628 92 885 125040 63
67 176 426 524 656 726 73 914 50 126022 199 209 461 94 536 73 77
891 913 127000 [500] 203 54 669 782 85 857 128080 172 364 531
[500] 71 617 810 965 129099 164 [500] 450 72 746

130350 96 406 42 547 74 762 856 131150 76 244 92 344 647
132185 416 529 93 611 815 931 99 133004 67 [300] 121 69 303 64
90 488 899 934 54 134019 77 397 438 [500] 638 760 870 912 42
135147 243 93 310 539 99 973 136033 199 204 17 364 995 [3000]
137169 280 319 [300] 523 914 39 718 [500] 41 [500] 81 821 22 902 3
57 138050 149 78 257 369 458 617 [3000] 35 759 906 90 139487 545
629 712 855 93

140075 162 233 318 485 745 853 141035 221 94 311 83 403
77 739 75 889 [500] 967 142022 134 209 78 373 85 631 62 844 922
36 143208 [500] 23 57 314 471 729 144016 18 20 74 189 378 96
837 62 145055 268 388 98 486 [500] 580 90 755 69 815 146033 433
[300] 566 642 872 147070 394 148032 129 315 722 61 898 86
149103 479 747 57 77 845 907 63

150032 143 653 764 814 44 73 933 76 151070 210 698 779 816
55 68 152279 353 [500] 452 542 153412 504 52 61 704 36 71 84
914 151048 137 75 218 74 590 [500] 740 [300] 75 855 932 155095
230 31 326 50 52 442 576 613 864 156067 [3000] 75 170 482 515
73 604 747 69 816 932 157054 290 307 52 444 77 95 94 633 786 815
953 158009 84 156 227 59 88 377 410 28 526 82 [3000] 707 10 858
937 80 [500] 159010 [300] 182 [500] 207 401 502 29 94 614 81
846 47 84

160046 103 17 234 437 86 975 161008 112 292 481 500 36 72
162044 89 101 51 242 366 76 444 502 36 670 732 955 163005 20 36
61 300 105 7 631 732 67 825 47 943 95 164107 248 93 296 408 97
528 62 628 87 702 82 984 165040 103 46 67 [500] 508 811 24 49
166087 144 88 297 337 43 434 566 [300] 94 617 78 919 16704 435
46 500 613 721 [3000] 73 831 921 82 98 168145 65 340 430 38 [3000]
538 684 768 31 861 169222 431 41 712 14 [500] 28 854

170309 74 424 507 36 43 743 905 76 171001 139 984 172077
133 319 24 67 686 [500] 91 710 173024 119 231 [300] 76 352 [300]
73 557 621 806 945 [3000] 174283 486 625 37 61 719 175003 5 79
91 421 52 811 176005 50 293 614 759 947 71 177538 852 900 [500]
178055 200 354 404 29 31 549 648 90 714 876 179376 79 [500]
666 89 54

180274 79 1348 70 410 64 525 633 818 181108 238 71 432 502
623 65 72 [300] 901 182044 68 252 473 699 99 830 960 183152
213 63 77 301 2 [500] 53 621 65 722 37 82 825 [500] 184217 424
529 692 853 946 66 185038 154 410 13 579 732 814 58 961 68
186013 95 244 573 [3000] 87 637 73 [3000] 710 807 941 187056
94 [500] 268 587 623 90 935 188127 235 656 58 728 848 944 189305
461 672

190012 169 222 92 338 40 419 531 35 657 705 26 838 97 987 89
191273 324 70 527 51 824 967 192005 137 43 213 76 388 84 499 532
46 64 608 92 80 89 902 [500] 32 193002 197 292 98 309 27 431 38
65 648 51 194163 355 766 97 902 40 195122 78 370 428 574 619
720 992 196014 188 211 470 664 197510 628 797 891 975 198032
33 216 68 317 86 [500] 819 59 [3000] 928 67 199109 211 32 40 389
443 [300] 62 546 704 832 90

200056 164 401 9 585 604 32 966 201167 92 351 445 518 820
202047 75 95 149 274 312 15 [300] 714 923 35 203083 126 434 87
683 755 838 55 204327 28 65 423 558 80 205133 245 458 63 512
701 24 864 206001 307 20 618 207020 40 50 60 133 261 [300] 361
77 551 666 801 81 208105 8 215 71 458 687 834 209007 45 105 295
393 514 28 690 96 837 949

210190 390 449 538 634 743 211062 268 395 430 71 511 606
[300] 723 967 [500] 212091 112 [3000] 54 207 316 599 [500] 673 739
213015 89 285 [300] 332 92 463 543 73 610 734 885 214101 16 55
[500] 652 76 78 80 721 925 215234 317 59 [3000] 74 721 120223 57
370 518 38 616 714 804 44 217127 208 87 424 [500] 524 212 70 837
949 218066 74 265 87 521 [300] 57 93 605 809 980 219059 261 407
[500] 4 627 47 796 815 [500] 41 918 27

220078 105 234 95 324 48 [3000] 535 71 606 25 221172 230 94 338
487 509 636 71 80 723 222006 294 390 636 891 970 83 223088 156 69
[500] 90 541 60 6 5 793 833 923 39 224053 268 532 730 91 825 94 927
225090 113 56 378

Berlin, 29 kwietnia.
(Clagnienie popołudniowe.)
(Numera, przy których wygrana nie oznaczona
w nawiasach, wygrywają 210 marek.)

38 80 101 46 60 270 91 320 5 9 80 896 1196 236 [3000] 80 [5000]
342 47 64 81 [10000] 580 798 872 2212 469 97 797 [500] 880 3150
[3000] 430 715 44 938 4197 223 450 523 699 850 918 55 81 5089 180
303 [500] 49 545 916 6075 136 224 59 373 74 [3000] 86 451 590 738 43
891 [3000] 29 50 7104 7 11 128 37 55 75 295 347 69 501 691 98 751
[500] 823 88 916 8002 841 483 759 829 42 941 9015 193 [500] 249 76
338 440 527 669 85 721 86 93 833 [3000]
10 68 2 9 348 51 439 516 609 763 989 11013 52 356 737 47 [1500]
831 9 9 12045 127 [1500] 33 [15000] 311 435 78 534 [1500] 13042
289 387 625 98 858 [30] 14026 49 90 103 327 439 [300] 64 796 823
[1500] 96 339 42 15992 186 512 681 910 39 [1500] 50 70 85 10021
184 223 29 31 315 19 21 53 67 521 92 745 933 59 [500] 17131 69 206
356 [3000] 92 [3000] 993 18040 61 117 248 56 64 360 545 701 11
[3000] 50 93 956 19002 27 140 247 327 65 91 537 98 656 743 98 830
20036 150 278 81 [1500] 562 552 626 76 836 63 969 2138 68 700
241 532 811 22306 591 612 828 [1500] 909 66 23020 238 55 [3000]
82 361 419 [4000] 608 711 44 829 [300] 909 98 24037 114 282 435 653
[300] 717 922 35 52 25062 [300] 93 267 306 22 734 26369 576 82 674
75 702 68 27078 115 27 33 92 419 45 532 627 [300] 902 28 11 [3000]
37 87 114 295 [3000] 314 55 459 89 527 98 [300] 604 29017 21 45 84
150 295 234 765 825 53 930
30030 142 2 8 65 86 336 98 404 77 613 [1500] 74 31007 17 128 93
94 219 78 346 70 412 587 684 745 814 52 88 32357 433 80 663 93 715
962 91 330 8 193 268 474 604 863 88 90 994 34233 433 702 95 35480
70108 448 63 64 567 69 693 86 835 37032 151 230 78 [1500] 374 469
74 625 53 906 46 38298 395 [300] 535 801 30 59 903 [300] 30656 849
40139 [300] 55 311 608 706 31 93 99 886 41034 [1500] 52 76 223
82 303 33 36 421 67 [500] 706 52 80 851 997 42253 325 54 434 556
804 5 93 43031 522 79 90 99 [500] 723 800 78 44016 [3000] 30 91
197 331 546 688 778 820 [300] 945 45274 337 452 66 673 719 [500] 942
52 466 5 886 954 47194 293 465 791 814 [300] 994 48084 267 69
508 658 896 967 49015 281 306 718
50047 123 271 308 63 458 93 539 42 633 41 773 97 931 51009
[300] 366 325 83 747 [1500] 324 25 52016 159 226 311 404 21 591 95
[1500] 725 98 881 53065 96 162 96 150 553 72 [500] 986 54188 868
86 515 61 710 [1500] 830 [500] 99 55069 230 567 636 [500] 832 71 938
19 50116 311 79 426 42 [300] 525 [3000] 691 723 880 83 [3000] 962
57239 364 414 63 67 975 58176 219 55 68 48 [1500] 95 625 59
719 [1500] 84 972 58040 187 353 72 424 [300] 42 552 69 703 [1500]
57 [300] 92
60651 400 [500] 82 700 6 908 63 61091 141 [3000] 42 80 340 496
543 616 91 735 879 511 12 42 02058 163 315 29 409 504 760 908
77 92 63012 [1500] 58 229 394 542 603 36 719 862 937 49 04051
123 400 23 39 55 65 637 707 964 05095 267 460 603 92 06366 583
615 63 704 12 44 812 935 75 67090 162 [500] 253 303 578 05021 53
196 200 81 572 614 35 967 85 69186 324 49 426 37 562 909 78
70086 133 251 422 523 27 43 630 738 43 848 951 60 71146
286 368 575 [3000] 618 786 914 72094 167 15 439 579 [5000] 682
724 820 917 29 [500] 73003 162 207 55 448 767 54125 269 392
487 326 613 92 768 76 836 75144 426 536 76020 31 278 [300] 376
408 31 657 717 36 45 77089 125 267 396 95 428 605 739 25368
458 635 734 [10000] 822 28 70021 79 336 410 14 74 595 721 22 62
818 987
80048 168 434 601 871 82 81084 250 85 [300] 385 424 602 [3000]
744 [3000] 50 804 65 82073 122 [3000] 39 71 97 479 533 78 622 799
[3000] 945 30899 47 100 204 [1500] 346 534 89 875 813 63 70 93 99
943 47 84021 78 138 71 697 [3000] 781 823 5019 82 99 150 204
413 578 [3000] 619 770 840 901 37 [300] 80174 271 93 371 696 925
27 60 87200 86 95 335 465 643 [3000] 46 908 87 88182 650 [15000]
65 [300] 80056 167 81 340 618 704 28 869 941
90015 79 115 214 481 539 755 84 818 938 91168 358 488 516
37 89 728 975 92087 [500] 603 10 472 787 980 93198 385 450
05 68 534 43 56 621 26 29 62 756 831 [1500] 53 [1500] 54 905 64 76
94069 [3000] 221 463 526 670 748 843 93 97 996 0509 120 211 500
36 [500] 751 814 903 90006 203 317 61 424 697 799 810 60 97220
80 410 98144 249 500 742 49 88 837 99010 395 455 636 789
934 45 53 56
100025 69 359 435 517 619 88 913 56 101043 145 437 616 18
780 [1500] 866 10285 293 326 37 99 519 776 863 9 9 103165 229
352 633 [1500] 55 88 927 [500] 67 104093 137 346 840 [500] 82 96
901 70 90 105015 84 510 789 [300] 94 961 106129 [300] 265 314 67
407 [500] 47 63 517 718 879 944 107381 404 13 641 712 109 51
81 146 361 76 626 29 92 791 [1500] 875 902 41 109219 14 369 508 722 41
110095 112 207 316 18 467 539 [500] 74 636 840 96 111 19
63 353 464 566 695 897 38 41 11229 312 421 646 [500] 81 97
113211 19 39 361 63 67 89 432 [3000] 40 500 65 825 29 114179 414

513 35 54 617 54 115201 22 395 479 89 895 96 [300] 116011
[1500] 91 156 62 251 360 78 95 686 865 83 963 117208 26 436 [500] 586
638 44 69 94 814 66 118903 31 99 182 229 61 430 57 619 853 926
119114 63 [1500] 476 603 64 [1500] 774 889 [1500] 916
120133 342 97 [300] 457 76 564 640 751 66 819 80 121140
[3000] 52 60 92 788 123025 62 109 76 623 728 60 870 123082 157
212 303 549 609 37 92 827 124344 95 [1500] 405 525 [500] 661 77
753 [500] 838 40 949 93 125107 81 203 394 452 626 88 718 810
[1500] 62 126019 119 43 233 449 716 93 843 57 127094 118 302 24
509 87 96 128057 70 266 [300] 538 694 [1500] 733 129214 32 69 347
66 629 91 89 93 710 81 915
130451 7-5 871 929 46 131910 132094 218 556 677 708 70
952 86 133028 290 645 46 734 888 134010 [500] 163 273 94 383
421 26 539 670 790 829 91 135029 [300] 202 13 29 82 516 741 817
[3000] 136488 568 906 137076 103 38 60 [500] 566 85 630 753 928
138347 406 624 889 139015 224 356 400 916
140116 42 123 278 79 [1500] 331 508 44 71 677 785 141173 79
285 317 400 40 59 [1500] 99 [500] 618 779 91 94 [3000] 871 980 142001
14 26 190 361 63 [3000] 143113 813 62 907 58 144108 87 365 40
590 649 905 31 145073 94 154 56 381 96 617 [1500] 779 88 916 34
146018 33 51 91 185 385 91 432 [500] 54 708 70 846 49 941 147151
[1500] 92 [3000] 226 97 308 12 40 [500] 90 [1500] 92 88 830 37
148012 110 12 60 256 74 99 370 500 91 639 [1500] 64 709 826 36 [300]
41 78 901 7 51 83 149358 86
150172 90 224 350 84 436 556 88 [1500] 669 91 700 46 878 96
151007 35 211 14 56 385 52 59 99 478 515 699 731 59 65 852 [500]
152090 152 595 792 98 153089 126 232 35 439 721 31 976 154037
219 59 404 82 [300] 536 888 155468 654 720 25 62 66 934 39 90
150127 304 99 465 541 617 [500] 703 12 98 864 157228 55 358 400
622 738 47 71 825 [100] 42 62 922 158028 43 86 253 482 644 73 782
827 74 990 150047 67 120 73 252 60 [1500] 678 837
160300 328 613 33 740 161141 201 394 428 667 747 810 50
969 162263 331 439 [1500] 596 619 29 831 163054 100 62 350 755
164034 32 148 52 283 423 595 814 [15000] 69 926 32 [300] 165128
94 896 450 [1500] 93 564 671 769 899 947 166100 23 334 407 14 644
79 96 726 818 93 167246 402 77 612 704 11 963 168043 326 512
724 75 84 812 169024 41 [1500] 180 228 47 353 66 648 66 75
170029 163 [300] 323 401 18 27 590 171040 67 377 532 44 56
338 41 [1500] 172116 220 69 564 84 632 770 852 59 960 65 173002
59 163 269 348 [3000] 499 985 174153 73 278 439 518 672 83 794 815
988 [1500] 175073 175 287 [500] 340 93 475 526 [1500] 618 726 76
176077 701 81 [300] 861 913 177203 422 [1500] 49 [500] 663 [500] 927
178247 99 809 [300] 52 67 510 17 31 [500] 817 44 179070 223 338 78
87 480 725 951
180429 [1500] 528 613 44 737 868 181081 225 [300] 85 414 29
42 92 905 183056 121 23 207 20 350 406 609 50 752 865 99 183069
189 290 523 89 697 799 876 184007 53 161 70 326 81 504 52 619 29
780 830 84 185080 109 81 321 37 423 26 890 944 [500] 93 186098
289 352 407 65 662 86 111 36 910 17 187160 284 [300] 870 514 28
[1500] 50 899 973 188064 821 50 210 574 645 80 853 73 189049 97
329 79 527 70 916
190267 411 37 700 13 835 191038 154 311 54 88 614 51 757
813 192099 209 54 559 879 766 820 951 193 81 182 299 385
474 524 605 57 904 86 194191 246 73 613 48 757 802 16 [500]
195014 305 511 80 93 768 81 196047 54 76 107 16 226 347 593
672 723 859 978 197071 279 89 303 434 43 [300] 810 198110 17
66 279 94 363 92 422 99 530 70 98 199043 102 25 65 290 552 614
789 904 [300] 82 98
200021 258 72 349 514 885 201082 158 282 87 337 [1500] 448 63
87 541 949 202065 90 150 86 211 54 606 828 203113 22 [3000]
73 441 93 678 97 [300] 776 887 948 204084 [3000] 110 24 268 96
[300] 340 407 865 205017 179 227 422 665 824 206099 235 95 354
90 408 48 [300] 615 718 874 984 66 207114 303 497 642 748 99 [3000]
20830 55 248 363 74 209152 [300] 375 979 81
210387 97 168 437 73 211034 [1500] 36 92 106 52 267 370 [500]
684 740 949 53 [3000] 54 92 212299 419 85 91 561 6 8 723 37 820
[3000] 923 35 48 213011 42 104 243 356 636 84 706 24 44 827 [3000]
963 54 73 74 214012 111 466 662 732 72 810 939 215102 405 545
67 607 722 812 40 940 216001 202 46 99 329 469 595 [3000] 648 792
849 54 217011 616 822 923 218001 48 67 152 230 74 [500] 304 37
47 66 [3000] 666 664 712 219033 332 45 [3000] 707 852 955 [3000]
98 [500]
220091 177 231 55 314 20 509 93 623 75 87 705 37 847 54 923 90
221150 357 426 646 918 37 222063 158 307 24 440 76 527 60 88 884
906 8 223014 647 56 84 757 852 [300] 956 224093 100 26 60 392 425
47 671 821 933 [3000] 35 225037 66 158 229 391 490 580 607
Im Gewinnrade verbleiben: 1 Gewinn zu 500000 Mfl., 1 zu
200000 Mfl., 2 zu 100000 Mfl., 1 zu 75000 Mfl.,
1 zu 50000 Mfl., 1 zu 40000 Mfl., 7 zu 30000 Mfl., 14 zu 15000 Mfl.,
36 zu 10000 Mfl., 67 zu 5000 Mfl., 7074 zu 2000 Mfl., 1154 zu 1500 Mfl.,
1316 zu 600 Mfl.

Nakładem i drukiem Spółki Akcyjnej „Drukarnia Dziennika Poznańskiego“ w Poznaniu